

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Amatérské literární servery

Non – professional servers of literature

Barbora Tamchynová

Katedra české literatury

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Štěpánka Klumparová, Ph.D.

Studijní program: Specializace v pedagogice: ČJ - ZSV

2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury.

V Praze

30. 4. 2013

.....
Podpis

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí své práce Mgr. Štěpánce Klumparové, Ph.D. za její cenné rady při vedení mé práce. Zároveň bych ráda poděkovala redakcím a uživatelům literárních serverů za ochotu a obětovaný čas při doplňování dotazníků.

.....

Podpis

Seznam tabulek:

Tabulka č. 1: *Utrácení bodů* (přílohová část)

Tabulka č. 2: *Sbírání bodů* (přílohová část)

Tabulka č. 3: *Přehled respondentů podle věku a pohlaví*

Tabulka č. 4: *Přehled pohlaví a věku čtenářů serveru liter.cz*

Tabulka č. 5: *Přehled pohlaví a věku čtenářů serveru pismak.cz*

Tabulka č. 6: *Přehled věku a pohlaví čtenářů serveru saspi.cz*

Tabulka č. 7: *Přehled věku a pohlaví čtenářů totem.cz a poeta.cz*

Tabulka č. 8: *Pořadí jednotlivých kategorií z hlediska důležitosti – čtenáři*

Tabulka č. 9: *Přehled věku a pohlaví autorů na serveru liter.cz*

Tabulka č. 10: *Přehled věku a pohlaví autorů na serveru pismák.cz*

Tabulka č. 11: *Přehled věku a pohlaví autorů na serveru saspi.cz*

Tabulka č. 12: *Přehled věku a pohlaví autorů na serveru totem.cz*

Tabulka č. 13: *Přehled věku a pohlaví autorů na serveru poeta.cz*

Tabulka č. 14: *Pořadí jednotlivých kritérií z hlediska důležitosti – autoři*

Obsah:

Úvod.....	6
1. Teoretická část.....	8
1.1. Amatérská literární tvorba obecně a její zařazení v rámci literatury.....	8
1.1.1. Amatérská literární tvorba na českém internetu.....	9
1.2. Charakteristika jednotlivých literárních serverů.....	11
1.2.1. Totem.....	11
1.2.2. Písmák.....	14
1.2.3. Saspi.....	19
1.2.4. Liter.....	24
1.2.5. Poeta.....	29
1.3. Závěr.....	33
2. Praktická část.....	36
2.1. Doplnění teoretické části.....	36
2.1.1. Dotazníky a respondenti.....	36
2.1.2. Doplnění informací o jednotlivých serverech.....	36
2.1.2.1. Totem.....	36
2.1.2.2. Písmák.....	38
2.1.2.3. Saspi.....	39
2.1.2.4. Liter.....	40
2.1.2.5. Poeta.....	41
2.1.3. Závěr.....	42
2.2. Dotazníky pro uživatele serveru.....	42
2.2.1. Respondenti.....	43
2.2.1.1. Věk a pohlaví respondentů.....	44
2.2.1.2. Činnost respondentů na literárních serverech.....	45
2.2.2. Čtenáři a jejich preference.....	46
2.2.2.1. Důležitost jednotlivých faktorů a spokojenost čtenářů s nimi.....	48
2.2.2.1.1. Důležitost jednotlivých faktorů.....	49
2.2.2.1.1.1. Faktory.....	49
2.2.2.1.1.2. Závěr.....	52
2.2.2.1.2. Spokojenost čtenářů s literárními servery.....	54
2.2.2.1.2.1. Jednotlivá kritéria.....	54

2.2.2.1.2.2.Závěr.....	58
2.2.3. Autoři a jejich preference.....	58
2.2.3.1.Důležitost jednotlivých faktorů a spokojenost autorů s nimi.....	62
2.2.3.1.1. Důležitost jednotlivých faktorů.....	62
2.2.3.1.1.1.Faktory.....	62
2.2.3.1.1.2.Závěr.....	65
2.2.3.1.2. Spokojenost autorů s jednotlivými literárními servery.....	66
2.2.3.1.2.1.Jednotlivá kritéria.....	66
2.2.3.1.2.2.Doplnění autory.....	70
2.2.3.1.2.3.Závěr.....	70
3. Závěr.....	71
Přehled literatury.....	74
Abstrakt.....	76
Summary.....	77
Přílohová část	78

Úvod

Amatérské literární servery jsou fenoménem několika posledních let. Poskytují začínajícím autorům prostor k prezentaci a umožňují zveřejnění velkého množství děl, které by jinak nikdy nebyly publikovány. Důvodem k výběru tohoto tématu byla nejen má zkušenost s publikováním na různých literárních serverech, ale také domněnka, že literární servery mají vliv na začínající autory, mohou je formovat a sloužit jako odrazový můstek k vydání díla v knižní podobě. Tuto domněnku se pokusím ověřit pomocí dotazníku v praktické části této práce.

Amatérská literatura jako taková není blíže definována, pokusím se tedy zjistit, jaké místo zaujímá v systému literatury a zda je ji možné přiřadit určité znaky a popřípadě ji pod nějaký druh literatury zařadit.

Téma amatérských literárních serverů není dosud monograficky zpracováno. O shrnutí údajů, které se týkají jednotlivých serverů, se snažilo několik internetových stránek, údaje na nich jsou však zastaralé nebo neúplné, proto jsem z nich při zpracovávání tohoto tématu nevycházela. Diplomová práce Mgr. Kateřiny Janouškové s názvem *Povídka na literárních serverech* (Masarykova Univerzita, 2008), se představením serverů příliš nezabývá a ve své práci jsem z ní také nečerpala. Vycházela jsem tedy z údajů, které byly zveřejněny na jednotlivých literárních serverech, při snaze definovat amatérskou literaturu jsem čerpala zejména z publikace *Labyrint literatury* (Karpatský, 2008) a článku *K terminologickému vymezení pokleslé literatury* (Urbanec, 1997).

Na českém internetu existuje veliký počet amatérských literárních serverů, v této práci se věnuji pouze několika z nich – serverům totem.cz, pismak.cz, saspi.cz, liter.cz a poeta.cz. V teoretické části této práce se pokusím jednotlivé servery představit pomocí sjednocených a předem zvolených kritérií (například cíle serveru, žánry, možnost komentáře a kritiky apod.). Hlavním cílem této práce je snaha o vzájemné porovnání vybraných literárních serverů jak z pohledu aktivního uživatele – autora, tak konzumenta děl na nich zveřejněných – čtenáře. Toto porovnání je hlavní náplní praktické části této bakalářské práce.

Pro zjištění potřebných údajů se mi jako nejvhodnější metodologický postup jevil dotazník. Pro potřeby této práce jsem vytvořila dva druhy dotazníků. První je

určen redakcím serverů pro případné doplnění informací, které nelze zjistit přímo na serveru, a které mohou během zpracování údajů o literárních serverech vyvstat, druhý je určen pro uživatele literárních serverů, a to jak čtenáře, tak autory, kteří hodnotili svoji spokojenost s jednotlivými literárními servery. Vzhledem k mé osobní zkušenosti s tímto prostředím jsem oslovila pouze registrované čtenáře a autory, abych tak zajistila respondenty znalé této problematiky.

Cílem této bakalářské práce je tedy pokusit se zařadit amatérskou literaturu do systému literatury, podrobně představit a popsat jednotlivé literární servery a vzájemně je porovnat z pohledu čtenáře a autora.

1. Teoretická část

1.1. Amatérská literární tvorba obecně a její zařazení v rámci literatury

Problematika amatérských literárních serverů, kterou se ve své práci zabývám, a tedy amatérská literární tvorba obecně vzbuzuje otázku, zda je možné tuto literaturu vůbec za literaturu jako takovou považovat. Pro její zodpovězení je důležité vymezit pojem literatura.

„Pojmem literatura označujeme soubor všech textů, tedy nejprve textů psaných s určitým estetickým záměrem, což je krásná literatura, dále textů přesně popisujících určitou věc nebo jev, což označujeme termínem odborná literatura, a konečně zbývá široký prostor pro vše ostatní, pro většinou jen kratší časovou užitností vymezenou publicistiku a nejrozmanitější druhy novinářských žánrů, a dál už zůstává značné nejasno, zůstává jakási šedá zóna všeho ostatního zbytku - vždyť literaturou je i text na vinetě pивní láhve, návod přiložený v krabici s holicím strojkem, jízdní řád atd. Těchto zbývajících různorodých textů si všímá pak většinou jen lingvistika.“(Urban, 1998)¹

Podle této definice tedy amatérská literatura rozhodně literaturou je, přesto je ale nutné ji charakterizovat ještě konkrétněji. Amatérská literatura většinou nese všechny znaky pokleslé literatury, ve které je, co se prózy týče, „pozornost zaměřena především na děj, kompozice je schematická a většinou s happyendem, je tu zjednodušená kresba postav, záliba ve vnějších efektech a jednoduché jazykové prostředky umožňující snadné čtení.“(Urban, 1998)² Dále by se tento druh literatury dal označit jako triviální. Tímto pojmem se „souborně označuje próza zaměřená výhradně k zábavě čtenáře.“ (Karpatský, 2008: s. 496)

Je však nesmírně složité amatérskou literaturu jakkoliv zaškatulkovat, protože jí na českém internetu existuje nepřeberné množství. Mnoho děl by se dalo označit za brak, tedy za „nejhorší druh zábavné četby“, který chce čtenářům poskytnout především vzrušení a který nemá vyšší uměleckou hodnotu. Často ho reprezentují

¹ URBANEC, Jiří. K terminologickému vymezení pokleslé literatury. In: *Populární literatura v české a slovenské kultuře po roce 1945: Sborník referátů z literárně vědecké konference 40. Bezručovy Opavy (16. - 18. 9. 1997)* [online]. Praha - Opava, 1998 [cit. 2012-10-20]. ISBN 80-85778-20-3. Dostupné z: <http://www.ucl.cas.cz/edicee/?expand=/sborniky/1998/POP>

² Tamtéž

žánry, které jsou velmi oblíbené i mezi autory amatérské literatury jako například dívčí romány, detektivky a horory. Samozřejmě se může stát, že díla na amatérských serverech mohou dosahovat vyšší umělecké kvality, tím pádem je možné je označit za „literaturu konzumní či masovou.“ Některá díla zveřejněná na amatérských literárních serverech nesou znaky kýčové literatury, jejíž znaky jsou velmi podobné znakům literatury pokleslé. Jsou to díla, která předvádí „velké city a tragické situace“, postavy těchto děl jsou často vykresleny černobíle a stojí proti sobě v kontrastu. Tato díla také velmi často končí happyendem. V prostředí amatérské literatury je těžké mezi těmito „druhy“ literatury rozlišit, hlavní rozdíl dle definic spočívá v tom, že kýč se na rozdíl od braku tváří jako umění. (srov. Karpatský, 2008)

Já sama bych se přikláněla k pojetí amatérské literatury jako literatury brakové s některými prvky kýče (zejména černobíle vykreslené postavy a směřování k happyendu se v próze na amatérských literárních serverech objevuje velice často). Výše zmíněné charakteristiky však můžeme využívat pouze pro průměrná díla, která nijak nevybočují z řady dalších děl na amatérských literárních serverech. I v tomto prostředí lze nalézt literární talenty, jejichž díla jsou později vydána a oceněna kritikou. Konkrétní jména některých úspěšných autorů zmíním v praktické části této práce.

Tato práce si však neklade za cíl hodnotit literární úroveň jednotlivých děl na amatérských literárních serverech zveřejněných, snaží se představit prostor, který s rozmachem informačních technologií nabízí stále více místa k publikování pro širokou veřejnost – je tedy součástí literárního života. Amatérské literární servery jsou místem, kde spousta autorů začíná s publikováním svých děl, která by jinak zůstala pouze ukryta v šuplíku. Na základě takto publikovaných děl jsou talentovaní autoři, většinou vítězové různých soutěží, které servery pořádají, zváni k autorskému čtení v knihovnách nebo literárních kavárnách. Proto se domnívám, že amatérské literární servery nelze z prostředí literatury vyčlenit jako prostředí nezajímavé a literatuře nepřínosné.

1.1.1. Amatérská literární tvorba na českém internetu

Touha autorů publikovat své literární dílo na veřejnosti není otázkou několika posledních let, tato touha je v člověku, který je literárně činný, zakotvena od nepaměti. Nicméně až s nástupem internetu se možnost publikovat svá díla rozšířila

na široké spektrum lidí. Není tedy již ovlivněna majetkovými poměry či sociálními styky, případně talentem.

„Publikovat, byť pouze ve virtuálním prostoru světové sítě, může dnes kdokoliv. Stačí si založit vlastní web a svoje texty na něj prostě umístit. Pro ty, kteří nechtějí vytvářet vlastní webové stránky, nebo to třeba neumějí, popřípadě stojí o větší publicitu svých textů, jsou na českém internetu připraveny servery, na něž lze texty ukládat, máte-li chuť seznámit se svou tvorbou širokou internetovou obcí.“ (Pekárek, 2007: s. 40 - 41)

Amatérské literární servery, jak se těmto místům pro publikaci amatérské literární tvorby říká, otevírají cestu pro všechny autory bez ohledu na věk, vzdělání, pohlaví, ale i bez ohledu na úroveň literárního díla. Na většině literárních serverů může publikovat opravdu kdokoliv a záleží na každém jedinci, jak ze zpětné vazby, které se mu ve většině případů dostane z komentářů či jiného způsobu hodnocení, dokáže vydedukovat, nakolik jsou jeho díla kvalitní a nakolik má šanci se zlepšovat a pracovat na sobě.

Na českém internetu existuje několik desítek amatérských literárních serverů, není tedy možné se v této bakalářské práci zaměřit na všechny. Ve své práci se konkrétněji zabývám pěti vybranými literárními servery (Totem, Písmák, Saspí, Liter a Poeta), které se pokusím charakterizovat a vzájemně porovnat. Při jejich výběru jsem brala v potaz nejen moji znalost těchto serverů z publikování vlastních textů, ale také jsem se snažila, aby vybrané servery byly rozdílné, a bylo tak možné při vzájemném porovnávání a charakteristice upozornit na odlišnosti mezi nimi a zároveň poukázat na to, jak mohou tyto rozdíly a specifika literárních serverů ovlivnit rozhodnutí autora amatérské literatury publikovat na konkrétním literárním serveru. Zároveň jsem se snažila zaměřit na servery, které slouží zejména k publikaci děl amatérské literatury. Proto v mé práci nejsou hlouběji rozebírány servery, které mají například větší počet registrovaných autorů než servery zde mnou uváděné, ale nejsou servery v první řadě publikačními (například server epika.cz, který sice poskytuje prostor amatérské tvorbě, mnohem více se ale věnuje literatuře obecně), popřípadě jsou si velmi podobné se serverem jiným, kterým se již ve své práci zabývám a znám ho lépe ze své vlastní činnosti, popřípadě je na něm registrováno méně uživatelů a tudíž ho považuji za méně známý.

1.2. Charakteristika jednotlivých literárních serverů

V této kapitole představím historii vzniku a cíle jednotlivých literárních serverů. Zaměřím se na kategorie a žánry, ve kterých je možné publikovat, zmíním odlišnosti jednotlivých literárních serverů, zhodnotím možnost kritiky ostatními uživateli na těchto literárních serverech jako jednoho z nejdůležitějších důvodů, proč amatérští autoři svá díla na literární servery vkládají. „Amatérský autor se tu poprvé vydává všanc širšímu publiku, v diskuzích si může ověřit názory svých čtenářů nebo navázat kontakty s dalšími autory.“ (Pekárek, 2007: s. 40 - 41) V poslední podkapitole u každého serveru popíšu, jaké akce na podporu amatérských autorů servery pořádají.

1.2.1. Totem

a) Představení a cíle serveru

Totem neboli „TOTální E Magazín“³ si klade za cíl „podpořit a sdružovat všechny aktivní lidi, kteří nemají jinou možnost publikování svých děl a rádi by svou práci prezentovali na veřejnosti“.⁴ Tyto internetové stránky byly vytvořeny „koncem října roku 1999“⁵ a „jsou jednou z aktivit občanského sdružení Loreta, které vzniklo taktéž na podzim roku 1999. Cílem tohoto sdružení je všestranná podpora umělecké tvorby a kultury a publikační a vydavatelská činnost.“⁶ Stanovené cíle se snaží naplnit „založením internetového časopisu, kde je možné publikovat amatérská i profesionální literární díla, pořádáním kulturních akcí a vydáváním tištěných publikací.“⁷ V současné době je na serveru „registrováno 27 081 umělecky tvořivých lidí a vloženo 249947 děl.“⁸

³ Úvodní stránka. *TOTální E Magazín* [online]. © 1999-2003 [cit. 2012-10-20]. Dostupné z: <http://www.totem.cz>

⁴ Co je totem. *TOTální E Magazín* [online]. © 1999-2003 [cit. 2012-10-20]. Dostupné z: <http://www.totem.cz/index.php?it1=4>

⁵ Tamtéž

⁶ Sdružení Loreta. *TOTální E Magazín* [online]. © 1999-2003 [cit. 2012-10-20]. Dostupné z: <http://www.totem.cz/index.php?it1=6>

⁷ Úvodní stránka. *TOTální E Magazín* [online]. © 1999-2003 [cit. 2013-02-05]. Dostupné z: <http://www.totem.cz>

⁸ Úvodní stránka. *TOTální E Magazín* [online]. © 1999-2003 [cit. 2013-02-05]. Dostupné z: <http://www.totem.cz>

b) Kategorie a žánry

Je důležité upřesnit, že server totem.cz není na rozdíl od ostatních mnou posuzovaných serverů serverem čistě literárním, je zde také poskytnut prostor k publikování v dalších uměleckých oblastech, a to v kategorii s názvem *Galerie*, která obsahuje další podkategorie „*Fotografie, Výtvarno a kresba, Grafika, Comics, Multimédia a Soutěže na Totemu*.“⁹

Nejdůležitější součástí tohoto serveru je ale kategorie *Literatura*, která je dále rozdělena na poezii a prózu, kdy poezie se dále dělí na podkategorie „*Klasické verše, Básnické slovo, Všehochuť a Teorie poezie*“¹⁰ a próza se dělí na podkategorie: „*Povídky, Fejetony, Úvahy, Pohádky, Životní příběhy a Cestopisy, reportáže*.“¹¹

Na tomto literárním serveru není možné dílu přiřadit žánr, přestože bližší dělení kategorií próza a poezie by se za žánr dalo považovat, vzhledem k tomu, co je za žánr považováno na jiných literárních serverech. Stejně tak není čtenáři k dispozici počet děl, která jsou publikována v jednotlivých kategoriích.

Mimo výše zmíněné čistě umělecké kategorie, v rámci nichž je od autora očekáván samostatný tvůrčí čin, se v literární části webu nachází bezpočet dalších rubrik, ve kterých je možné se vyjádřit k různým tématům. K orientaci v těchto rubrikách slouží pojmenování rubrik jako „*Zpovědi a pocity, Recenze a názory, Miniatury, blbůstky*“¹² a podobně. Šíře rubrik, kterou tento server svým návštěvníkům a uživatelům nabízí, jednoznačně ukazuje, že Totem není typickým literárním serverem, redakce sama stránky nazývá „kulturním magazínem“¹³. Samotné možnosti publikovat je zde však věnován prostor největší, proto jsem tento server mezi amatérské literární servery zařadila.

⁹ Galerie fotek a obrázků - 1. stránka. *TOTální E Magazín* [online]. © 1999-2003 [cit. 2010-10-20]. Dostupné z: <http://www.totem.cz/galerie.php>

¹⁰ Sekce literatura. *TOTální E Magazín* [online]. © 1999-2003 [cit. 2010-10-20]. Dostupné z: <http://www.totem.cz/goa1.php?ot1=11&C2=50&C9=2&C14=97&C15=90&C67=57&C60=69&C17=113>

¹¹ Tamtéž

¹² Sekce literatura. *TOTální E Magazín* [online]. © 1999-2003 [cit. 2010-10-20]. Dostupné z: <http://www.totem.cz/goa1.php?ot1=11&C2=50&C9=2&C14=97&C15=90&C67=57&C60=69&C17=113>

¹³ Úvodní stránka. *TOTální E Magazín* [online]. © 1999-2003 [cit. 2012-10-23]. Dostupné z: <http://www.totem.cz>

c) Kritika publikovaného díla a orientace čtenáře

Server totem.cz nabízí několik způsobů, kterými je možné se k publikovanému dílu vyjádřit. Registrovaný uživatel může po dočtení literárního díla, ať již poezie či prózy, ihned vložit komentář s hodnocením tohoto díla a udělit dílu takzvané „bodíky - v rozmezí 1 – 5, příspěvek doporučit, poslat jinému autorovi avízo o tomto díle či vložit odkaz s dílem na sociální síť Facebook.“¹⁴ Počet bodů, komentářů a doporučení je v přehledu děl určité kategorie uveden, čímž je usnadněna čtenářova orientace při výběru zajímavých příspěvků. Neregistrovaný uživatel, označený v komentáři jako čtenář, může pouze vložit komentář, případně sdílet dílo na sociálních sítích. Možnost jakéhokoliv hodnocení bez předchozí registrace je unikátem serveru totem.cz.

Orientaci čtenáře při výběru vhodného díla ke čtení usnadňuje samostatná sekce „*Nejvíce doporučované příspěvky za poslední týden*“,¹⁵ která odráží oblíbenost jednotlivých děl na serveru. Je třeba počítat s tím, že spektrum lidí, které povídky čte a hodnotí, je velmi široké, a tak se od sebe jednotlivé názory mohou velmi lišit. Nejen na tom literárním serveru platí, že čím větší počet hodnotitelů určitého literárního díla, tím větší šance, že je toto hodnocení odpovídající skutečné kvalitě díla. V přehledu děl s názvem „*Publikované příspěvky v rubrikách*“¹⁶ jsou díla vložena dle data od nejnovějších po nejstarší, je však možné je seřadit podle doporučení, počtu bodů či komentářů. V seznamu autorů je také možné autory seřadit dle zvolených kritérií (průměrné hodnocení, počet doporučení apod.)

Čtenář má dále možnost vyhledat příspěvek pomocí vyhledávače v sekci „*Vyhledat příspěvek*“¹⁷, kde může zvolit vyhledávání dle slova v příspěvku, autora, data publikace či rubriky.

¹⁴ Modrý slunce. *TOTální E Magazin* [online]. © 1999-2003 [cit. 2012-11-05]. Dostupné z: <http://www.totem.cz/enda1.php?a=301875>

¹⁵ Povídky: Nejvíce doporučované příspěvky. *TOTální E Magazin* [online]. © 1999-2003 [cit. 2012-10-20]. Dostupné z: <http://www.totem.cz/goa1.php?C3=58>

¹⁶ Sekce literatura. *TOTální E Magazin* [online]. © 1999-2003 [cit. 2010-10-20]. Dostupné z: <http://www.totem.cz/goa1.php?ot1=11&C2=50&C9=2&C14=97&C15=90&C67=57&C60=69&C17=113>

¹⁷ Vyhledat příspěvek podle:. *TOTální E Magazin* [online]. © 1999-2003 [cit. 2012-10-20]. Dostupné z: <http://www.totem.cz/goa1.php?ot1=121>

d) Akce pořádané na podporu amatérských autorů

Server totem.cz, respektive občanské sdružení Loreta, pořádá další akce na podporu amatérských autorů jako například „autorské čtení v kavárně FRA.“¹⁸ Úzce také „spolupracuje s nakladatelstvím FRA a nakladatelstvím X-print.“¹⁹ Tato spolupráce se projevuje například v uspořádávání literárních soutěží, ve kterých je hlavní cenou otištění vítězných děl v „připravovaném sborníku“²⁰

1.2.2. Písmák

a) Představení a cíle serveru

„Server Písmák je řazen mezi nejnavštěvovanější servery s amatérským literárním uměním. Jeho historie sahá do roku 1997, kdy server navštěvovalo několik desítek autorů měsíčně. V roce 2011 to již bylo 2 800 uživatelů denně.“²¹

„Server vznikl v roce 1997 jako studentský projekt určený výhradně k podpoře amatérských literátů. Postupně se rozšiřoval i do reálného literárního života a přicházel s projekty v podobě literárních pořadů a happeningů. Léty přibývala spolupráce se spřízněnými organizacemi, jako jsou Muzeum T. G. M. v Rakovníku, poetická kavárna Obratník v Praze nebo elektronický časopis Dobrá adresa. V roce 2005 navázal partnerství s pražskou Literární akademií Josefa Škvoreckého, která se stala generálním partnerem serveru.“ (Pekárek, 2007: 40 - 41)

Z informací na serveru není možné zjistit současný počet registrovaných autorů, tuto informaci se pokusím zjistit z dotazníků pro redakci serveru. Informaci o celkovém počtu děl lze získat součtem počtů děl v jednotlivých kategoriích, souhrnný údaj však také chybí.

¹⁸ Nové akce, srazy. *TOTální E Magazin* [online]. © 1999-2003 [cit. 2012-10-20]. Dostupné z: <http://www.totem.cz/meets.php8>

¹⁹ Úvodní stránka. *TOTální E Magazin* [online]. © 1999-2003 [cit. 2012-10-23]. Dostupné z: <http://www.totem.cz>

²⁰ Totem vydává knihu. *TOTální E Magazin* [online]. © 1999-2003 [cit. 2012-10-20]. Dostupné z: <http://www.totem.cz/kniha>

²¹ Server Písmák. *Písmák: Amatérská literární tvorba* [online]. 1997-2012 [cit. 2012-10-30]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/index.php?data=text&id=5>

Cíle tohoto serveru nejsou na jeho internetových stránkách jednoznačně stanoveny, nicméně z charakteristiky webu vyplývá, že se snaží poskytovat prostor na publikování začínajícím autorům, pořádat soutěže a akce na jejich podporu a motivovat uživatele k hodnocení děl ostatních uživatelů.

b) Kategorie a žánry

Písmák se dá považovat za čistě literární server, ačkoliv se v rámci jednotlivých kategorií je možné diskutovat i o jiných tématech. Není však možné vkládat jiné příspěvky než písemného charakteru.

Příspěvky na tomto serveru jsou rozděleny do 6 kategorií: „*Vážně míněná próza, Vážně míněná poezie, Reflexní útvary, Zábavné kategorie, Kultura a Mimo kategorie.*“²²

Vážně míněná próza obsahuje „38123“²³ příspěvků v podkategoriích *Dramata, scénáře*, která obsahuje „scénáře, náměty a vše pro film a divadlo,“²⁴ *Miniatury prozaické*, kde je obsaženo „krátké prozaické dílo, které nelze považovat za povídku,“²⁵ *Pohádky*, což je podkategorie, ve které se schovávají „prozaické útvary specifického vyznění, například i bajky, pro děti a dospělé,“²⁶ *Povídky*, „prozaické útvary libovolného rozsahu uzavřené v jednom díle“²⁷ a *Próza na pokračování*, „prozaické útvary neuzavřené v jednom díle, např. romány.“²⁸ Nejvíce zastoupenou podkategorií jsou *Povídky*, kam autoři vložili „23716“²⁹ děl.

Vážně míněná poezie je nejširší kategorií, je v ní publikováno „202315“³⁰ příspěvků. Tato kategorie se dále dělí na podkategorie *Haiku*, „veršovaný útvar

²² Kategorie. *Písmák: Amatérská literární tvorba* [online]. 1997-2012 [cit. 2012-10-30]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/index.php?data=category>

²³ Tamtéž

²⁴ Tamtéž

²⁵ Tamtéž

²⁶ Tamtéž

²⁷ Kategorie. *Písmák: Amatérská literární tvorba* [online]. 1997-2012 [cit. 2012-10-30]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/index.php?data=category>

²⁸ Tamtéž

²⁹ Tamtéž

³⁰ Tamtéž

s přihlédnutím na dálněvýchodní tradici,”³¹ *Miniatury, hříčky*, do níž jsou zahrnuty „verše, které jsou založeny na jazykovém, grafickém popřípadě literatuře podobném námětu,”³² *Smíšené verše*, tedy „verše, kde nelze s jistotou určit jejich návaznost, případně básně v próze“³³; *Vázané verše*, „verše, které mají buďto přísně pravidelný rytmus nebo dodržují rýmy, případně obojí“³⁴ a *Volné verše*, kde „pravidelné poetické ozdoby nejsou zjevné nebo nejdůležitější.“³⁵

Nejpočetnější podkategorií v kategorii *Vážně míněná poezie* jsou *Volné verše*, ve které je publikováno „91969“³⁶ příspěvků.

Kategorie *Reflexní útvary* obsahující „13522“³⁷ příspěvků zastřešuje podkategorie *Citáty, Fejetony, Kritiky (lit. kritiky díla), Literární teorie, Medailonky literárních osobností, Překlady, Recenze i neliterární* a „nejpočetněji zastoupenou“³⁸ podkategorii *Úvahy*. Vzhledem k tomu, že vkládání příspěvků do těchto kategorií je umožněno každému registrovanému uživateli, je třeba být při čerpání zejména z kategorií *Literární teorie* a *Medailonky literárních osobností* velmi opatrní, protože kvalita a zejména důvěryhodnost zde uveřejněných příspěvků se velmi liší.

Poslední čistě tvůrčí kategorií je ta s názvem *Zábavné kategorie*, která se dále dělí na podkategorie *Aforismy, Blbůstky, Hádanky, Jen tak pro radost, Pajpu, Písmáci dětem, Texty písní*.“ Zajímavá je podkategorie „Pajpu“. Tento pojem je zřejmě nový a nepřiliš užívaný, jelikož jsem ho v současných slovnících literární teorie nenalezla. Z definice, kterou jsem našla na jiném literárním serveru, Literu, vyplývá, že „pajpu je druh verše, který přišel z Japonska a má formu 3-5-7-5-3 slabik“³⁹ Zřejmě právě pro jeho netradičnost je podkategorie pajpu zařazena do

³¹ Tamtéž

³² Tamtéž

³³ Tamtéž

³⁴ Kategorie. *Písmák: Amatérská literární tvorba* [online]. 1997-2012 [cit. 2012-10-30]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/index.php?data=category>

³⁵ Tamtéž

³⁶ Tamtéž

³⁷ Tamtéž

³⁸ Tamtéž

³⁹ Pajpu. *Liter.cz: Amatérský literární server* [online]. © 2013 [cit. 2013-04-29]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/basne-ostatni-761835-cist>

zábavné kategorie, ačkoliv příspěvky zde vložené připomínají nejvíce haiku, které má vlastní podkategorii v sekci *Vážně míněná próza*.

Poslední dvě kategorie jsou čistě diskuzního charakteru, pouze v kategorii *Mimo kategorie* lze vkládat příspěvky tvůrčího a uměleckého charakteru do podkategorií *MIMO*, kde autor „nestojí o hlubší kritiku a hodnocení,⁴⁰“ či do podkategorie *Ostatní nezařaditelné*, která není redakcí blíže specifikována.

Vkládaným dílům může autor sám přiřadit některý z žánrů. Server písmák nabízí pro každou kategorii celkem 19 žánrů: „*Akční, Dětské, Erotické, Experimentální, Fantasy, Filosofické, Historické, Horor, Humorné, Každodenní, Krimi, Literatura faktu, Mysteriózní, Politické, Přírodní, Psychologické, Rodinné, Romantické a Sci-fi*.“⁴¹ Vzhledem k počtu celkově publikovaných děl je žánrem označen pouze zlomek příspěvků, přesněji „7732“⁴² z „302 663“⁴³ příspěvků ve 4 hlavních kategoriích. Suverénně nejvíce zastoupenými jsou žánry *Každodenní* a *Humorné*, toto označení nese „1129“⁴⁴ respektive „1295“⁴⁵ příspěvků. Vzhledem k tomu, že žánr si určují autoři sami, nemusí toto označení vždy odpovídat.

c) Kritika publikovaného díla a orientace čtenáře

Co se týče možnosti kritiky díla, registrovaný autor se může při vkládání příspěvku rozhodnout, zda své dílo doporučí ostatním uživatelům – může měsíčně doporučit ke čtení ostatním uživatelům až 5 svých děl, která jsou poté zobrazená v „*Hlavním seznamu děl*“⁴⁶, a je tedy větší šance, že si ho přečte více lidí.

⁴⁰ Kategorie. *Písmák: Amatérská literární tvorba* [online]. 1997-2012 [cit. 2012-10-30]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/index.php?data=category>

⁴¹ Žánry. *Písmák: Amatérská literární tvorba* [online]. 1997-2012 [cit. 2012-10-30]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/index.php?data=genre>

⁴² Tamtéž

⁴³ Kategorie. *Písmák: Amatérská literární tvorba* [online]. 1997-2012 [cit. 2012-10-30]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/index.php?data=category>

⁴⁴ Žánry. *Písmák: Amatérská literární tvorba* [online]. 1997-2012 [cit. 2012-11-18]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/index.php?data=genre>

⁴⁵ Tamtéž

⁴⁶ Seznam děl. *Písmák: Amatérská literární tvorba* [online]. 1997-2012 [cit. 2012-11-18]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/index.php?data=today>

Publikující také může své dílo jednou měsíčně vložit do „*Arény*“⁴⁷, kde se mu dostane hlubší kritiky. Pokud nezvolí ani jednu tuto možnost, popřípadě již vyčerpá limity příspěvků u jednotlivých oddílů, dílo bude zobrazeno v takzvané „*Dílně*“⁴⁸, kde je šance komentářů nejmenší. Jestliže autor o kritiku nestojí, může ji úplně odmítnout.

Čtenáři mohou svoji kritiku vyjádřit klasicky komentářem, který mohou zaslat buď veřejně, nebo autorovi přímo do zpráv. Mohou svoji kritiku označit jako vážnou a také přidat tip, který má upozornit na, dle mínění hodnotitele, vyšší kvalitu díla. Počet komentářů a tipů je pak zobrazen u seznamu děl pro usnadnění orientace čtenáře. Kritika díla je umožněna pouze registrovaným uživatelům, neregistrovaní uživatelé mohou pouze sdílet dílo na sociálních sítích.

Návštěvník serveru může dílo vyhledávat buď dle kategorií či žánru, popřípadě pomocí seznamu autorů, který je řazen abecedně. Na serveru je také k dispozici sekce s názvem „*Hledání díla*“⁴⁹, kde lze dílo vygenerovat pomocí zadání slov v názvu, data zveřejnění či časového úseku. Uživatel může také vyhledat dílo s největším počtem udělených tipů v určitém období.

Server také umožňuje shromažďování autorů v „*Klubech*“⁵⁰, z jejich seznamu však není příliš jasné, podle čeho se v nich autoři sdružují, proto při vyhledávání určitých děl ve většině případů tento seznam příliš nepomůže.

Registrovaný uživatel si také může vytvořit seznam oblíbených autorů, děl sbírek či klubů, může také označit neoblíbené autory a neoblíbená díla.

Server se snaží, aby se kritiky dostalo každému dílu, proto je možné zobrazit seznam pouze s těmi díly, která mají málo komentářů a hodnocení v sekci „*Díla ke zhodnocení*“⁵¹, samozřejmostí je také seznam nejlépe hodnocených děl.

⁴⁷ Celkový přehled děl zařazených do arény. *Písmák: Amatérská literární tvorba* [online]. 1997-2012 [cit. 2012-11-30]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/index.php?data=list&arena=1>

⁴⁸ Desatero správného písmáka. *Písmák: Amatérská literární tvorba* [online]. 1997-2012 [cit. 2012-11-30]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/index.php?data=text&id=4>

⁴⁹ Hledání díla. *Písmák: Amatérská literární tvorba* [online]. 1997-2012 [cit. 2012-11-02]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/index.php?data=search>

⁵⁰ Seznam klubů. *Písmák: Amatérská literární tvorba* [online]. 1997-2013 [cit. 2013-02-05]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/index.php?data=clubs>

d) Akce pořádané na podporu amatérských autorů

Server Písmák podává v sekci „*Akce*“⁵² přehled o nejrůznějších akcích, které většinou sám nepořádá, ale týkají se literárního života, jako jsou různé srazy, autorská čtení, vydání nové knihy a podobně. Pořádá také literární soutěže, ať již dlouhodobé, jako například „*Slovo má...*“⁵³ či krátkodobé, kam se dá řadit „*Povídka měsíce*“.⁵⁴ Každá soutěž má jasně uvedená pravidla a instrukce pro autory, kteří se jí chtějí zúčastnit.

1.2.3. Saspi

a) Představení a cíle serveru

Saspi.cz neboli Společenství amatérských spisovatelů je amatérský literární server, který byl „spuštěn 1. 9. 2005“⁵⁵ zakladatelem Společenství „Matějem Novotným“⁵⁶. „Saspi team čítá 4 členy.“⁵⁷

V současné době je na serveru saspi.cz registrováno „4760 autorů, kteří publikovali již 31031 příspěvků a rozdali 323389 komentářů.“⁵⁸ Tento literární server se dá považovat za čistě literární určený pouze k publikování literárních děl, ať poezie či prózy, popřípadě k diskuzi a zamýšlení se nad literaturou, k čemuž je

⁵¹ Díla ke zhodnocení. *Písmák: Amatérská literární tvorba* [online]. 1997-2013 [cit. 2013-02-05]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/index.php?data=stats>

⁵² Ostatní kategorie: Kategorie: události. *Písmák: Amatérská literární tvorba* [online]. 1997-2012 [cit. 2012-11-02]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/index.php?data=list&kat=42&other=1>

⁵³ Slovo má: dlouhodobá soutěž. *Písmák: Amatérská literární tvorba* [online]. 1997-2012 [cit. 2012-11-02]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/index.php?data=club&id=69143>

⁵⁴ Povídka měsíce. *Písmák: Amatérská literární tvorba* [online]. 1997-2012 [cit. 2012-11-02]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/index.php?data=club&id=69132>

⁵⁵ Archiv novinek. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: http://www.saspi.cz/index.php?page=archiv_novinek

⁵⁶ Saspi team. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz/index.php?page=team>

⁵⁷ Tamtéž

⁵⁸ Novinky. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2013-01-16]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz>

registrovaným autorům poskytnut prostor v sekcích „Články“⁵⁹ a „Fórum“⁶⁰ které mohou pročítat i neregistrovaní čtenáři.

Díla amatérských autorů zveřejňují přímo redaktoři. Je tedy zamezováno tomu, aby byla zveřejňována díla pobuřující či jinak nevhodná. Autor je však o důvodu nepublikování díla vždy informován pomocí vzkazu. Redakce si tak sama hlídá úroveň serveru. Redaktor také dílu udělí známku a komentář, každému autorovi se tedy dostane zpětné vazby ihned po zveřejnění.

b) Kategorie a žánry

Kategorie, ve kterých je možné publikovat literární díla, jsou „*Próza, Poezie a Výstřely do tmy*“⁶¹, v poslední jmenované jsou zveřejňována „díla se specifickým obsahem, který se odlišuje od běžných literárních zvyklostí.“⁶² Tyto kategorie již nejsou dále děleny. O zařazování do kategorií, stejně jako o přiřazení žánrů, rozhoduje redakce, aktivních redaktorů je v současné době „6“.⁶³ Je tím zajištěno, že zařazení do kategorie a žánru bude velmi pravděpodobně odpovídat skutečnosti. Na ostatních serverech redakce pouze může doporučit přeřazení příspěvku, pokud autor žánr nebo kategorii neuvede.

Co se týče žánrů, je jich čtenáři při vyhledávání nabídnuto 29, zajímavostí je, že některé kategorie označené zde za žánry jsou ve skutečnosti spíše literárním útvarem. Redakce při přiřazování volí z těchto žánrů: „*Akrostich, Autobiografie, Bajka, Balada, Báseň, Dark fantasy, Drama, Erotika, Erotika 18+, Esej, Fantasy, Fejeton, Haiku, Horor, Charakteristika, Kaligram, Komédie, Ličení, Pohádka,*

⁵⁹ Články redaktorů. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2013-01-16]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz/clanky>

⁶⁰ Fórum. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2013-01-16]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz/diskuze>

⁶¹ Novinky: Publikace. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz>

⁶² Literární servery: Společenství amatérských spisovatelů (SASPI). *Pavel D. F. Hrubý: Počítačový šílenec, amatérský spisovatel a redaktor*. [online]. (c) 2010 - 2013 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://paveldf.stripky.eu/ls.php?cil=ls/saspi.htm>

⁶³ Redaktoři online. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2013-01-16]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz/redaktori-online>

Politika, Popis, Povídka (ostatní), Recenze, Reportáž, Romantika, Sci-fi, Sonet, Text písně a Úvaha.“⁶⁴

Bohužel ze seznamu děl, který je abecední, není možné vyčíst, pod který žánr dílo patří, je možné pouze dle žánru vyhledávat. Proto nelze jednoznačně říci, který žánr je nejvíce zastoupen, na tento problém se zaměřím v praktické části, kdy se pokusím získat alespoň určitý přehled o frekvenci jednotlivých žánrů dotazníků vyplněných redakcí.

Registrovaní uživatelé se také mohou účastnit „*Workshopů*“,“⁶⁵ tedy literárních dílen na zadané téma. Příspěvky vložené do této kategorie mohou registrovaní čtenáři ohodnotit a také nominovat na vítězství – *Workshopy* tedy můžeme považovat za literární „minisoutěže“. Vyhrává příspěvek, který získá nejvíce nominací.

Server dále nabízí fórum jako místo k diskuzím a také sekci „*FAQ*“⁶⁶, kde jsou odpovězeny nejčastější dotazy uživatelů.

c) Kritika publikovaného díla a orientace čtenáře

Saspi je jediný z mnou rozebíraných literárních serverů, kde se dostane kritiky každému vloženému dílu. Redakce, která díla vkládá, totiž zpravidla napíše většinou velmi podrobný komentář díla a vždy udělí známku od 1 do 5, kdy jednička je nejlepší a 5 nejhorší možná. Toto hodnocení se pak autorovi ukáže jako „hodnocení poroty“⁶⁷, které se ale nezapočítává do celkového hodnocení autora, hodnocení poroty tedy neovlivní umístění autora v pořadí top autorů. Registrovaný čtenář může také přidat komentář, a pokud má sám uveřejněno alespoň jedno dílo, může udělit známku. Zprůměrováním všech známek od čtenářů se poté ukazují u každého autora procenta, která mají nastínit jeho literární dovednosti. Na základě

⁶⁴ Vyhledávání. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2012-12-06]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz/vyhledavani>

⁶⁵ Novinky: Publikace. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz>

⁶⁶ FAQ: aneb často kladené dotazy. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2013-01-21]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz/index.php?page=faq>

⁶⁷ Smutek. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz/dila/2123-smutek>

průměrné známky se poté publikované dílo může dostat mezi Top 20 povídek na serveru. Neregistrovaní čtenáři nemohou dílo hodnotit.

Pokud chce čtenář vyhledat určité dílo, má k dispozici sekci „*Vyhledávání*“⁶⁸. Zde čtenář najde abecední seznam autorů, popřípadě může do vyhledávače zadat jméno konkrétního autora. Dále může hledat díla dle názvu, žánru nebo použitím fulltextové vyhledávání, kdy zadá do vyhledávače hledaný výraz. Dále je čtenářům k dispozici přehled „*TOP 20 autorů*“⁶⁹ a „*TOP 20 děl*.“⁷⁰ Do těchto rubrik se dostávají díla, která byla alespoň pětkrát hodnocená, popřípadě autoři, „jejichž příspěvky byly alespoň pětkrát hodnocené“⁷¹ a získali průměrnou nejvyšší známku. Nová díla se zobrazují v kategorii „*Právě vyšlo*“⁷²

Na hlavní stránce je také možné vidět dosud nezhodnocené příspěvky, popřípadě si přečíst *Tip dne*. Do tipu dne se „každý den vybere automaticky jeden náhodný příspěvek.“⁷³ Tato kategorie tedy není ovlivněna známkou, kterou dílo má.

Orientaci v příspěvcích může registrovaným uživatelům zjednodušit možnost vytvořit si seznam oblíbených děl a autorů.

d) Akce pořádané na podporu amatérských autorů

Na stránkách společenství amatérských spisovatelů se dá dozvědět o několika akcích, které byly pro autory pořádány. Bohužel jejich datace již není aktuální, proto se na to, zda tyto akce v současné době probíhají, zaměřím v praktické části své bakalářské práce. Informace se pokusím získat pomocí dotazníků, o jejichž vyplnění požádám redakci a autory webu.

⁶⁸ Vyhledávání. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2012-12-06]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz/vyhledavani>

⁶⁹ Top 20 - autoři. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz/top-20-autori>

⁷⁰ Top 20 - díla. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz/top-20-prispevky>

⁷¹ Top 20 - autoři. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz/top-20-autori>

⁷² Právě vyšlo - PRÓZA, POEZIE. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz/prave-vys>

⁷³ FAQ: aneb často kladené dotazy. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2013-01-21]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz/index.php?page=faq>

Z informací, které je možné zjistit přímo ze stránek, vyplývá, že společenství pořádalo „*Mistrovství ČR v amatérském tvůrčím psaní*“⁷⁴. Poslední aktuální informace k této soutěži se však týkají roku 2009, dále byly vydávány „*Literární almanachy*“⁷⁵, kde byla vydávána nejlepší díla již zveřejněná na literárním serveru saspi.cz. Tento almanach je možné stáhnout na stránkách společenstva, poslední číslo se však datuje k „24. prosinci 2008“⁷⁶

V sekci novinky jsou podávány informace o literárních soutěžích a akcích, které však nepořádá přímo Společenství amatérských spisovatelů.

Zda nějaké akce probíhají v současné době, se pokusím zjistit z dotazníků, určitým náznakem by mohlo být pravidelné pořádání workshopů. Poslední „detektivní“ byl založen „15. ledna 2013.“⁷⁷

Zajímavá je také sekce „*Články*“⁷⁸, kde může registrovaný čtenář nejen číst různé úvahy nad literaturou, ale také najít různé rady k publikování a k amatérskému psaní vůbec. Proto jsem tuto sekci zařadila do oddílu „akce na podporu amatérských autorů.“

⁷⁴ Mistrovství ČR v amatérském tvůrčím psaní 2009. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz/mistrovstvi-v-tvurcim-psani>

⁷⁵ Literární almanach. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz/literarni-almanach>

⁷⁶ tamtéž

⁷⁷ Novinky. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2013-01-16]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz>

⁷⁸ Články redaktorů. *Saspi: Literární server* [online]. © 2005-2012 [cit. 2013-01-16]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz/clanky>

1.2.4. Liter

a) Představení a cíle serveru

Literární server liter.cz je v provozu od „21. 5. 2004.“⁷⁹ V současné době je na něm registrováno „23736“⁸⁰ autorů, z toho je aktivních „1181“⁸¹ autorů. Počtem registrovaných autorů patří k největším literárním serverům u nás.

Liter sám se na své hlavní stránce definuje jako „portál, kde uplatníte svůj talent“⁸² Hlavním posláním tohoto serveru je umožnit publikovat všem, koho baví číst, diskutovat o literatuře a následně pak tvořit vlastní díla. Cíle serveru nejsou přesně definovány, ale podle prohlášení „Jsme tady pro vás, pro splnění vašich tužeb a cílů,“ se dá říci, že liter chce poskytovat prostor k publikování a jiné aktivity jsou pouze okrajové, pokud nějaké jsou.

b) Kategorie a žánry

Literární server liter.cz nabízí 3 hlavní sekce, které se dále dělí na 21 sekcí, do kterých je možné vkládat svá díla. V hlavní sekci *Poezie* je možné vkládat díla do sekcí „*Básně, Balady, romance, Miniatura, hříčka, Poezie v próze a Ostatní*“⁸³. V hlavní sekci *Próza* jsou autorům k dispozici sekce „*Povídka, Pohádka, bajka, Román, próza na pokračování, Úvaha, Fejeton, sloupek, Reportáž, Scénář, Recenze, Prozaická miniatura, Poezie v próze a Ostatní.*“⁸⁴ Sekce „*Poezie v próze*“ je pro obě dvě kategorie totožná. Třetí hlavní sekci *Ostatní* tvoří sekce „*Satira, epigram, Aforismus, citát, říkanka, Experiment a Ostatní.*“⁸⁵ Jednotlivé sekce jsou

⁷⁹ Literární servery: Liter. Pavel D. F. Hrubý: *Počítačový šílenec, amatérský spisovatel a redaktor*. [online]. (c) 2010 - 2013 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://paveldf.stripky.eu/ls.php?cil=ls/liter.htm>

⁸⁰ Seznam autorů. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/autori-seznam?vse=1&neaktivni=1>

⁸¹ Tamtéž

⁸² Básně, povídky. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/>

⁸³ Tamtéž

⁸⁴ Tamtéž

⁸⁵ Básně, povídky. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/>

charakterizovány po navolení tématu v přehledu témat, jejich konečné zařazení je však na autorovi.

V hlavní sekci *Poezie* je vloženo „176 785“⁸⁶ příspěvků, nejvíce zastoupenou sekci je sekce *Básně* s „176 198“⁸⁷ příspěvků. Hlavní sekce *Próza* je zastoupena mnohem méně, je zde vloženo „40 840“⁸⁸ příspěvků, nejvíce zastoupenou sekci je *Povídka*, kam autoři vložili „20 200“⁸⁹ příspěvků. Nejméně zastoupenou hlavní sekci je *Ostatní*, kde je vloženo „461“⁹⁰ příspěvků, nejvíce v sekci *Ostatní* s „245“⁹¹ příspěvků.

Autor při vkládání díla musí kromě sekce ke svému dílu přiřadit kategorii (na jiných literárních serverech žánr), k dispozici jich je celkem 22, a to: „*Ostatní, Akční, detektivní, dobrodružné, válečné, Bůh, víra, Cestování, Fantasy, Filozofické, Historické, Hororové, krvavé, strašidelné, tajemné, záhadné, Humor, Kultura, Láska, Politické, Pro dospělé, Pro malé děti, Pro větší děti, Příroda, Romantika, Sci-fi, Sex, erotika, Smutné, Sport, Ze života.*“⁹²

Nejvíce zastoupenou kategorií je *Ostatní* s „104 159“⁹³ příspěvků, z čehož se dá usuzovat, že autoři se přiřazením kategorie buď nezabývají anebo si s ním nevědí rady. Druhou nejvíce zastoupenou kategorií je *Láska* s „52 653“⁹⁴ příspěvků. Toto

⁸⁶ Poezie: Vše. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/poezie>

⁸⁷ Básně: Vše. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/basne-vse-seznam>

⁸⁸ Próza: Vše. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/proza>

⁸⁹ Povídky: Vše. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/povidky-vse-seznam>

⁹⁰ Ostatní: Vše. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/ostatnidila>

⁹¹ Ostatní: Vše. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/ostatni-vse-seznam>

⁹² Přehled témat. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/temata-prehled>

⁹³ Díla na téma Ostatní. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/tema-ostatni>

⁹⁴ Díla na téma Láska. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/tema-laska>

ovšem souvisí s tím, že kategorii *Láska* autoři přiřazují zejména k básním – „50 945“⁹⁵ příspěvků, zatímco kategorie *Romantické*, která se nám může zdát na první pohled totožná, a která je přiřazena k „6505“⁹⁶ příspěvkům, převládá především v *Próze*, konkrétně v *Povídkách* a *Románech* – „3006“⁹⁷ a „3240“⁹⁸ příspěvků.

c) Kritika publikovaného díla a orientace čtenáře

Na serveru liter.cz mají možnost hodnotit díla pouze registrovaní čtenáři. Ti mohou dílu buď dát tip anebo supertip. Tyto dvě možnosti hodnocení se pak u díla ukazují pod stejným označením „Tip“⁹⁹, supertip má hodnotu dvou tipů.

Dále je možné napsat komentář – buď veřejně anebo pomocí vzkazu autorovi. Za určitý druh hodnocení by se dala označit i možnost doporučení díla někomu jinému a to zasláním v textu emailu pomocí aplikace „Doporučit“¹⁰⁰ na webu. Zaslání doporučení mohou i neregistrovaní čtenáři.

Na webu chybí seznam nejlépe hodnocených děl, čtenář má ale možnost po zvolení sekce, která ho zajímá, seřadit zde zařazené příspěvky buď dle data, podle počtu čtení, nebo tipů. Seznam nejlépe hodnocených autorů na tomto serveru chybí.

Na úvodní straně tohoto literárního serveru je několik přehledů, které mají pomoci čtenáři při orientaci v příspěvcích na serveru publikovaných.

⁹⁵ Básně: Všechny básně. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/prehled-basne>

⁹⁶ Díla na téma Romantické. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/tema-romanticke>

⁹⁷ Povídky: Všechny povídky. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/prehled-povidky>

⁹⁸ Romány, próza na pokračování: Všechny romány, próza na pokračování. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/prehled-romany>

⁹⁹ Sen. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/basne-prodospele-771678-cist>

¹⁰⁰ Pošli email. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/doporučit-povidky-141353>

Jsou to oddíly: „*Poslední díla*“¹⁰¹ - naposled přidaná díla, „*Poslední komentáře*“¹⁰² - naposled přidané komentáře, „*Kde to žije*“¹⁰³ – díla, která jsou v poslední době nejvíce komentována, „*Libí se vám*“¹⁰⁴ – díla, která získala v poslední době nejvíce tipů, „*Uteklo vám*“¹⁰⁵ – díla, která mají nejméně přečtení, „*Přidejte názor*“¹⁰⁶ – díla bez komentáře a „*Poslední příspěvky v DF*“¹⁰⁷. Zkratka DF zde značí „diskuzní fórum“¹⁰⁸, tedy místo, kde se mohou registrovaní autoři a čtenáři vyjadřovat k různým návrhům a tématům týkajícím se jejich tvorby, serveru a kultury obecně.

Problémem je, že tyto oddíly se zaměřují pouze na díla publikovaná přibližně v posledních pěti dnech, proto například oddíl „*Libí se vám*“¹⁰⁹ registruje díla, která mají nejvíce tipů za posledních pět dnů, ale celkově jich mají méně než některá jiná díla, proto nejde o zobrazení děl nejoblíbenějších.

Čtenáři také mají možnost dílo vyhledávat pomocí sekce „*Hledat dílo*“¹¹⁰. Zde můžeme do fulltextového vyhledávače zadat slovo, které má text, název díla nebo anotace díla obsahovat, popřípadě můžeme vyhledávat pouze v názvu, nebo pomocí štítku, klíčového slova, které může autor díla při vkládání taktéž zadat.

¹⁰¹ Básně, povídky. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/>

¹⁰² Tamtéž

¹⁰³ Tamtéž

¹⁰⁴ Tamtéž

¹⁰⁵ Tamtéž

¹⁰⁶ Básně, povídky. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-27]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/>

¹⁰⁷ Tamtéž

¹⁰⁸ Fórum. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/forum>

¹⁰⁹ Libí se Vám. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/libi-se-vam>

¹¹⁰ Vyhledávání. *Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-27]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/vyhledej-dilo>

Při hledání určitého autora máme k dispozici seznam autorů, ve kterém můžeme podle abecedy autora vyhledat. Lze zobrazit buď kompletní seznam autorů, kteří se na serveru registrovali, popřípadě pouze aktivní autory.

K zobrazení děl na pokračování, která autor sdružuje pro přehlednost v jedné knize či sbírce, slouží oddíl „*Sbírky, Knihy*.“¹¹¹ Zde můžeme, stejně jako v seznamu děl zobrazit díla dle počtu tipů, čtení či díla nejnovější. Navíc zde můžeme zvolit, zda chceme zobrazit pouze díla dokončená nebo i nedokončená.

Dále lze v samostatné sekci zobrazit díla „cizojazyčná“¹¹² – „anglická, německá, slovenská, španělská“¹¹³ mají samostatnou sekci, případné další jazyky jsou shromážděny v sekci *Jiný jazyk*.

Stejně jako na jiných serverech má registrovaný čtenář možnost přidat autora či dílo mezi své oblíbené.

d) Akce pořádané na podporu amatérských autorů

Neregistrovaný čtenář může získat přehled o kulturních akcích a různých srazech amatérských autorů přes diskuzní fórum v sekci „*Akce a srazy*“,“¹¹⁴ nejedná se však o akce pořádané přímo serverem liter.cz. Ten nabízí registrovaným autorům „5% slevu při vydání vlastní knihy přes nakladatelství NOVÁ FORMA“¹¹⁵ a „slevu 15% při nákupu nad 250Kč na serveru stahujknihy.cz.“¹¹⁶ Na to, zda jsou tyto slevy v současné době aktuální a zda server nepořádá ještě nějaké jiné akce, se zaměřím v praktické části při zpracování odpovědí získaných z dotazníku pro redakci tohoto serveru.

¹¹¹ *Sbírky. Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-27]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/autori-seznam?vse=1>

¹¹² *Cizojazyčná díla. Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-27]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/autori-seznam?vse=1>

¹¹³ Tamtéž

¹¹⁴ *Fórum: Akce a srazy. Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-27]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/autori-seznam?vse=1>

¹¹⁵ *Slevy pro registrované autory. Liter: Amatérský literární server* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-27]. Dostupné z: <http://www.liter.cz/sleva>

¹¹⁶ Tamtéž

1.2.5. Poeta

a) Představení a cíle serveru

Web poeta.cz je autory definován jako „moderní literární server.“¹¹⁷ Tento server, původně pod jménem „*Literární server PBO*“¹¹⁸ měl několik verzí. První, ještě bez oficiálního jména, vznikla „23. srpna 2000.“¹¹⁹ Z hlediska serveru poeta je důležitý rok 2001, kdy server přešel k „doméně www.poeta.cz.“¹²⁰ Současná verze vznikla „2. října 2005 a svoji podobu si zachovává dodnes.“¹²¹ Krátce po vytvoření poslední verze serveru, „9. prosince 2005, vzniklo občanské sdružení *Moderní literární server Poeta.cz*“¹²² Tímto krokem chtěli dát autoři najevo, „že to s pomocí amatérské literatury myslí vážně“¹²³ Dalším důvodem byla „samotná právní subjektivita, která měla napomoci ke sponzorským darům a případným státním dotacím“¹²⁴ Sdružení se ale „bohužel nepodařilo využít status právní subjektivity k získání darů a dotací a legislativa toto sdružení příliš svazovala v činnosti“¹²⁵ „Dne 24. února 2007 toto občanské sdružení zaniklo“¹²⁶

V současné době je na tomto serveru registrováno „2352“¹²⁷ autorů a vloženo „11 754“¹²⁸ děl.

¹¹⁷ Poeta: Moderní literární server. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-01-29]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/index.php>

¹¹⁸ Tamtéž

¹¹⁹ Historie serveru. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-01-29]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/texty/historie>

¹²⁰ Tamtéž

¹²¹ Tamtéž

¹²² Občanské sdružení. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-01-29]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/texty/obcanske-sdruzeni>

¹²³ Tamtéž

¹²⁴ Tamtéž

¹²⁵ Tamtéž

¹²⁶ Tamtéž

¹²⁷ Poeta: Moderní literární server. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-01-29]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/index.php>

¹²⁸ Tamtéž

b) Kategorie a žánry

Na serveru Poeta je k dispozici několik kategorií, do kterých mohou registrovaní uživatelé vkládat svá díla. Jsou to kategorie „*Básně, Povídky, Blogy a Ostatní*.“¹²⁹ Tyto kategorie jsou však při vkládání označeny jako žánry. Autor také může založit svoji „*Sbírku*“¹³⁰, do které bude vkládat díla na pokračování. Jiné, podrobnější dělení děl dle žánrů tak, jak je vnímají jiné literární servery, není na tomto serveru možné, na to, zda se v tomto ohledu chystá nějaká změna, se zaměřím v praktické části své práce, rovněž se pokusím zjistit, která kategorie je zastoupena největším počtem děl. Tato informace by se dala zjistit pouze spočítáním děl v jednotlivých kategoriích, souhrnný údaj na serveru chybí.

Zajímavou kategorií je také ta s názvem „*Co se chystá*“,¹³¹ kam můžou autoři vkládat své vlastní návrhy na vylepšení serveru a také se k těmto názorům vyjadřovat v diskusi.

Další, originální kategorií, je sekce „*ONLINE*“,¹³² kam se dá vložit próza či báseň, jedná se o kategorii děl na pokračování. „Každý registrovaný uživatel může přidat pokračování existující básně či prózy nebo založit svou vlastní.“¹³³ O tuto kategorii však není moc zájem, je zde vloženo „22 básní“¹³⁴ a „32 povídek“¹³⁵ a aktivita autorů je zde velmi nízká.

¹²⁹ Poeta: Moderní literární server. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-01-29]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/index.php>

¹³⁰ Sbírky. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-01-29]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/cykly>

¹³¹ Co se chystá na Poetovi. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-01-29]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/cosechysta>

¹³² ONLINE básně. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-01-29]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/online-basne>

¹³³ Tamtéž

¹³⁴ Tamtéž

¹³⁵ ONLINE povídky. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-01-29]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/online-povidky>

K diskuzím slouží sekce „*Fórum*“¹³⁶ „*Kavárnička*“¹³⁷ či „*Chat*“¹³⁸ Hlavním rozdílem mezi těmito kategoriemi je to, že na *Fóru* se uživatelé vyjadřují k založeným tématům, *Chat* slouží pro komunikaci autorům, kteří jsou online, a *Kavárnička* „slouží jako prostředí pro výměnu informací o tom, co zrovna uživatelé mimo poetu dělají.“¹³⁹

Specifikem tohoto serveru je také existence „věrnostního systému.“¹⁴⁰ „Prostřednictvím věrnostního systému můžete na poetovi sbírat body. Sbírat mohou jak autoři, tak čtenáři. Následně si za tyto body můžete nakupovat různé služby. Abyste mohli tyto body sbírat, musíte se nejdříve přihlásit.“¹⁴¹

Tabulky, které zobrazují, za co je možné získávat body a co za ně můžete dostat, příkládám kvůli jejich velikosti do příloh¹⁴². Tyto tabulky jsou převzaté ze serveru poeta.cz¹⁴³.

c) Kritika publikovaného díla a orientace čtenáře

Na serveru Poeta „mohou díla bodově hodnotit registrovaní uživatelé, kteří vložili k dílům alespoň 5 komentářů.“¹⁴⁴ Dále mají při hodnocení k dispozici stupnici bodů v rozpětí „-5 až + 5“¹⁴⁵. Z těchto bodů se poté tvoří průměr, který je zobrazován u díla v seznamu děl. Registrovaný autor také může dílo přidat mezi svá

¹³⁶ NOVÉ Fórum. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-01-29]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/forum>

¹³⁷ Kavárnička. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-01-29]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/kavarnicka>

¹³⁸ Modrá pohoda: Chat serveru Poeta. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-01-29]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/chat>

¹³⁹ Kavárnička. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-01-29]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/kavarnicka>

¹⁴⁰ Věrnostní systém. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-01-29]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/vernostni-system/sbirat>

¹⁴¹ Tamtéž

¹⁴² Příloha č. 1: Tab. č. 1: Sbírání bodů a Příloha č. 2: Tab. č. 2: Utrácení bodů

¹⁴³ Věrnostní systém. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-01-29]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/vernostni-system/sbirat>

¹⁴⁴ Mám dvě kamarádky. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-02-05]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/povidka/mam-dve-kamaradky>

¹⁴⁵ Tamtéž

oblíbená díla. Komentáře může také vložit pouze registrovaný čtenář, pokud má zájem, může za body věrnostního systému zakoupit takzvané „Zvýraznění“,¹⁴⁶ které jeho komentář zeleně podbarví a tím zvýrazní.

Na tomto serveru možné zobrazit seznam děl buď podle data přidání či podle autorů. Z úvodní stránky je také možné navolit sekci „*Nejlepší autoři*,“¹⁴⁷ kde se autoři zobrazují buď podle „průměrného počtu bodů“¹⁴⁸ nebo podle „absolutního počtu bodů.“¹⁴⁹ U autorů je také možné všimnout si hvězdiček různé barvy. „Hvězdičky označují autory, kteří jsou nějakým způsobem výjimeční.“¹⁵⁰ Systém hvězdiček je následující: „Nový uživatel, který patří mezi 30 nejnovějších registrovaných uživatelů, je označen žlutou hvězdičkou. Dobrý autor, tedy autor, který má průměrné hodnocení 4,0 nebo má celkově alespoň 500 bodů, je označen stříbrnou hvězdičkou. Věrný uživatel, který získal alespoň 2000 bodů ve věrnostním systému je označen červenou hvězdičkou. Výborný autor, který má průměrné hodnocení alespoň 4,0 a má 500 bodů celkem je označen bledě modrou hvězdičkou, Skvělý autor, který má průměrné hodnocení alespoň 4,5 a 1000 bodů celkem, je označen tmavě modrou hvězdičkou. Zvýrazněný uživatel, který si věrnostními body zaplatil zvýraznění je označen zelenou hvězdičkou. Poslední hvězdičkou, kterou je možné na serveru Poeta získat, je bílá hvězdička v oranžovém čtverci. Takto je označen sponzor, tedy uživatel, který přispěl na provoz poety“¹⁵¹

Dále můžeme z hlavní stránky přejít do sekce „*Nejlepší díla*,“¹⁵² kde jsou stejně jako u seznamu nejlepších autorů zobrazena díla s největším počtem „průměrného počtu bodů“¹⁵³ či „absolutního počtu bodů.“¹⁵⁴

¹⁴⁶ Zvýraznění. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-02-05]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/zvyrazneni>

¹⁴⁷ Top 10: Nejlepší autoři. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-02-05]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/top-autor>

¹⁴⁸ Tamtéž

¹⁴⁹ Tamtéž

¹⁵⁰ Hvězdičky. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-02-05]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/hvezdicky>

¹⁵¹ Tamtéž

¹⁵² Top 10: Nejlepší díla. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-02-05]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/top-dilo>

Vyhledávání je zde možné pomocí fulltextového vyhledávače, podrobnější sekce vyhledávání chybí.

I na tomto serveru si mohou registrovaní čtenáři zařadit díla, online díla či autory do sekce „*Oblíbené*“

d) Akce pořádané na podporu amatérských autorů

Na serveru Poeta jsou pořádány literární soutěže, jako například „*Poeta 2013*“¹⁵⁵ Tyto soutěže se obvykle zaměřují na poezii. Server navíc bojuje s poměrně malým počtem účastníků soutěží.

To, zda autoři serveru pořádají nějaké jiné akce na podporu amatérských autorů, není ze serveru úplně jasné. V sekci fórum se sice objevují příspěvky na téma autorského čtení či srazu autorů, nicméně vzhledem ke stáří příspěvků to nejsou již relevantní informace. Proto se na tuto problematiku také zaměřím v praktické části.

1.3. Závěr

V teoretické části své práce jsem amatérskou literaturu charakterizovala jako literaturu pokleslou se znaky kýčové a brakové literatury. Dále jsem podrobně popsala jednotlivé literární servery. Z tohoto mého vyobrazení vychází najevo některé rysy, které jsou pro určité servery typické a na základě kterých se lze pokusit porovnat jejich kvalitu.

Server totem.cz vyniká tím, že jako jediný server umožňuje vkládat komentáře k dílům i neregistrovaným čtenářům. Domnívám se, že tento fakt je čtenáři i autory oceňován, jelikož umožňuje komentovat díla i čtenářům svátečním, které na jiných serverech od komentování odrazuje právě nutnost přihlašování se při každé návštěvě. Na druhou stranu může tato okolnost přinášet velké množství anonymních komentářů a neslušných výroků na adresu autorů. Zda tomu skutečně tak je se pokusím zjistit v praktické části své práce pomocí dotazníku pro redakci.

¹⁵³ Tamtéž

¹⁵⁴ Tamtéž

¹⁵⁵ Téma: Soutěž Poeta 2013. *Poeta: Moderní literární server* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-02-05]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/forum/tema/111>

Totem také dostatečně informuje o akcích pořádaných na podporu amatérských spisovatelů, některé dokonce sám pořádá.

Určitou nevýhodou tohoto serveru může být absence žánrů a tím těžší orientace v jednotlivých dílech, která jsou na serveru zveřejněna.

Server Písmák vyniká propracovaným systémem zobrazování jednotlivých děl, umožňuje autorům zvolit, nakolik stojí o kritiku díla a podle toho zařadit do určité sekce. Unikátní je také sekce *Díla ke zhodnocení*. Ukazuje se tak, že server, ačkoliv sami redaktoři nezaručují kritiku každému dílu a díla vkládají sami autoři, se snaží zajistit komentáře a hodnocení co největšímu počtu děl.

Otázkou je, nakolik je tento systém pro autory a čtenáře hodnotný a nakolik je využíván v praxi. Určitý obraz by o tomto hledisku mohl udělat výsledek hodnocení uživatelů tohoto serveru.

Saspi.cz je jediným serverem, kde je kritika díla zajištěna přímo redakcí, která nejen díla vkládá a hodnotí, ale také jim přiřaduje žánry. Zabraňuje se tak zveřejňování děl nevhodných. Myslím si, že tento server bude velmi kladně hodnocen jako jeden z nejprofesionálnějších právě pro určitou cenzuru redakce. Zda tento fakt oceňují čtenáři a autoři, se pokusím ověřit v praktické části své práce.

Nevýhodou tohoto serveru je, že na jeho stránkách jsou značně neaktualizované údaje o různých akcích konaných na podporu amatérských spisovatelů a uživatel serveru nemá možnost zjistit, zda se tyto akce ještě stále pořádají.

Server liter.cz nabízí největší množství žánrů, které mohou přidělovat autoři sami. Autor má na tomto serveru velkou svobodu, redakce do jeho editace prakticky vůbec nezasahuje. Na druhou stranu, z mé zkušenosti s publikací právě na literu se domnívám, že se na tomto serveru častěji objevují díla nevhodná či díla bez jakékoliv umělecké kvality častěji, než na serverech jiných. Tento server nepořádá žádné akce na podporu amatérských spisovatelů, v tomto směru lze očekávat hodnocení nízké, i když si myslím, že jinak se tento server umístí v oblíbenosti autorů vysoko.

Server poeta.cz je dle mého názoru nejméně známým serverem z mnou popisovaných serverů. Stejně jako totem nenabízí žádné žánry, které by autoři mohli k dílu přiřadit a i řazení do kategorií je poměrně úzké – nabízí jen základní rozdělení na povídky a básně, přičemž díla zde vložená nemusí často těmto literárním žánrům odpovídat. Server nabízí i vkládání online povídek na pokračování, kdy dílo tvoří více autorů, tato možnost však není příliš využívána. Poeta nabízí poměrně široký počet hodnocení a jeden z nejpropracovanějších seznamů nejlepších serverů, v tomto hledisku očekávám poměrně vysoké hodnocení. Celkově však předpokládám, že server poeta nezíská příliš vysoké hodnocení, zejména kvůli velkým nedostatkům ve zmíněných kategoriích, v nemožnosti přiřadit k dílu žánr a kvůli absenci podrobnějšího vyhledávání než je pouze fulltextové. Zda se tato hypotéza potvrdí, ukáží odpovědi na dotazník v praktické části této práce.

2. Praktická část

V praktické části své bakalářské práce jsem vytvořila dva dotazníky, odpovědi na ně jsem poté zpracovala a vyhodnotila. První dotazník, a tím i první okruh praktické části mé bakalářské práce se zaměřuje na doplnění informací o jednotlivých amatérských literárních serverech popsaných v teoretické části této práce. Druhý okruh praktické části je zaměřen na zhodnocení funkčnosti jednotlivých serverů z pohledu kritérií rozebíraných v teoretické části této bakalářské práce a zmapování uživatelů jednotlivých serverů.

2.1. Doplnění teoretické části

2.1.1. Dotazníky a respondenti

Při zpracovávání prvního okruhu praktické části jsem vytvořila pět různých dotazníků¹⁵⁶ pro každý literární server, ve kterých jsem redakcím serverů položila otázky, které vyplynuly z teoretické části mé práce. Na základě odpovědí jednotlivých redakcí je možné doplnit neúplné informace o literárních serverech, popřípadě je upřesnit.

2.1.2. Doplnění informací o jednotlivých literárních serverech

Při pojmenovávání jednotlivých kapitol jsem se držela názvů kapitol v teoretické části. Při doplňování informací jsem citovala z vyplněných dotazníků určených pro redakci serverů.

2.1.2.1. Totem

a) Kategorie

Při zpracovávání informací o serveru Totem.cz jsem v podkapitole 2.2.1.2. narazila na problém, že přímo z informací uvedených na serveru nebylo možné zjistit počet děl v sekci *Literatura*, popřípadě v jednotlivých kategoriích. Z dotazníku jsem zjistila, že jejich přesný počet není možné zjistit, přibližný počet literárních děl publikovaných na tomto serveru je 200 000. Zároveň mi redakce upřesnila informaci o počtu vložených děl. Ke dni 26. 2. 2013 bylo vloženo 308097 děl. Údaje

¹⁵⁶ Viz Přílohy č. 3 – 7: Dotazníky pro redakce serverů

z teoretické části v podkapitole 2.2.1.1, tedy „27 081 umělecky tvořivých lidí a 249947 děl,“ jsou neplatné, na stránkách však zůstávají i k dnešnímu dni.¹⁵⁷

Další problém, který jsem v teoretické části v podkapitole, která se týkala kategorií serveru Totem, nastínila, bylo označení Totemu jako kulturního magazínu. Redakce osvětlila, že Totem byl koncipován jako prostor, kde se setkávají profesionální autoři s těmi, co psaní mají pouze jako zálibu. Zároveň uvedla jména některých autorů, kteří začínali právě na Totemu – například básník Jonáš Hájek, který byl nominován jako objev roku na Magnesii Litera 2007, básník a prozaik Michal Čagánek či básník Ladislav Zedník.

b) Kritika publikovaného díla a orientace čtenáře

Totem umožňuje komentování děl i neregistrovanému čtenáři. Jelikož to v prostředí amatérských literárních serverů není obvyklé, zajímal mě důvod k tomuto kroku a zda redakce nemusí řešit problém velkého množství vulgárních anonymů. Redakce se domnívá, že autor, který své dílo dobrovolně publikuje v prostředí internetu, musí počítat s výrazy, které nepatří do slovníku slušných slov, nicméně dodává, že s neregistrovanými uživateli zatím tento problém nějak výrazně řešit nemuseli, naopak poukazuje na zajímavý fakt, že pokud se tento problém hodnocení za hranici slušnosti objeví, většinou se tak děje ze strany registrovaných uživatelů. Většinou se ale podle redakce jedná o lidi, kteří jsou skryti za anonymitou přezdívky a internetu a na autorské čtení již nedorazí.

c) Akce pořádané na podporu amatérských autorů

V poslední části dotazníku jsem se snažila zjistit, zda server totem.cz, respektive občanské sdružení Loreta pořádají jiné akce na podporu amatérských autorů, než jsem zmínila v teoretické části. Zjistila jsem, že mimo výše zmíněného autorského čtení v kavárně FRA, které se pořádá jednou za dva měsíce, je již od roku 2006 každý měsíc pořádáno autorské čtení v Jindřišské věži. Vzhledem k tomu, že server není zaměřen čistě literárně, pořádají se také výstavy fotografií, letos například v Kanadě, či koncerty.

¹⁵⁷ Úvodní stránka. *Totální E Magazín* [online]. © 1999-2003 [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: <http://www.totem.cz>

Na závěr jsem redakci poprosila, aby zhodnotila úlohu Totemu při cestě autora – „amatéra“ mezi profesionály. Redakce vidí největší přínos Totemu ve vysoké návštěvnosti serveru (denně cca 700 unikátních IP adres), a tím i okamžitě reakci na vložená díla v podobě komentářů a hodnocení.

2.1.2.2. Písmák

a) Představení a cíle serveru

Server Písmák je jediným serverem, kde nebylo možné zjistit údaj o registrovaných autorech přímo ze stránek serveru. Na základě údajů od redakce je možné tento údaj doplnit, ke dni 25. 2. 2013 je na serveru registrováno 44 590 autorů, kdy některé přezdívky jsou duplicitní a vloženo 424 185 děl, z nichž některá jsou již smazána.

Cíle serveru na stránkách také nebylo možné nalézt, i když v podstatě vyplývaly z charakteristiky serveru, jak jsem zmínila v teoretické části. Redakce, která za cíle označila snahu poskytovat publikační internetovou platformu amatérským spisovatelům, v podstatě pouze zúžila cíle tak, jak jsem je charakterizovala já v závěru kapitoly 1.2.2.1.

b) Kategorie

Server Písmák nabízí autorům poměrně veliké množství žánrů, které je možné k dílu přiřadit. Toto množství však může vést k tomu, že některé žánry mohou být přiřazeny nesprávně, zajímalo mě tedy, zda redakce nějak do této věci zasahuje. Přiřazování žánrů je však pouze věcí autora, redakce na toto nemá žádný vliv.

c) Akce pořádané na podporu amatérských autorů

V sekci *Akce* na tomto literárním serveru je zobrazován přehled nejrůznějších akcí, které se týkají literárního života, sever je však sám nepořádá. Zajímalo mě tedy, zda existují akce, na kterých se server přímo aktivně podílí. V současné době tomu tak není, server pouze propaguje různá autorská čtení, kterých se účastní i uživatelé Písmáka.

Na závěr dotazníku jsem položila otázku, která byla pro všechny servery společná, tedy zda redakce ví o někom, kdo na jejich serveru začínal a uchytil se

mezi „profesionálními“ autory. Z tohoto serveru je to například Jan Těsnohlídek ml., již zmíněný Ladislav Zedník či Petr Měrka.

2.1.2.3. Saspi

a) Představení a cíle serveru

Server saspi.cz je dalším ze serverů, jenž neměl na svých stránkách stanovený cíl. Z dotazníku pro redakci vyplývá, že cílem serveru je pomáhat začínajícím autorům nejen poskytnutím místa pro zveřejnění jejich tvorby, ale také tím, že dílo nezůstane bez komentáře samotných redaktorů. Jak jsem již zmínila, jistota komentáře od redakce je specifikum serveru saspi.cz a podle redakce je to hlavní důvod, proč Saspi vzniklo, protože na jiných serverech se často stávalo, že dílo zapadlo bez zpětné vazby, kterou začínající autoři potřebují. Zveřejňování děl redakcí navíc plní i kontrolní funkci, aby na serveru nebyla publikována díla rasistická, urážlivá apod.

b) Kategorie a žánry

Se zveřejňováním děl redakcí souvisí i další specifikum serveru, tedy to, že redakce nejen povoluje umístění díla na web, ale také přiřazuje jednotlivé kategorie a zejména žánry. Redakce jsem se zeptala na důvod k tomuto kroku, odpovědí mi bylo vysvětlení, že i tento krok je jakousi kontrolní funkcí. Autoři totiž často žánr neodhadli správně a redaktor jim pak může přiřazení jednotlivého žánru vysvětlit. Co se týče řazení do kategorií, zde je důvod zejména technického rázu – poezie a próza jsou zveřejňovány v jiném formátu (u poezie zařazení na střed apod.) a je snaha, aby byl formát zveřejňovaných děl jednotný.

Z webu také nebylo možné vyčíst nejčastěji užívaný žánr, jak uvádím v kapitole 1.2.3.2., podle redakce je nejčastějším žánrem v poezii „Povídka“ a v poezii „Báseň“.

c) Akce pořádané na podporu amatérských autorů

Server Saspi, potažmo Společenství amatérských spisovatelů, v minulosti pořádalo mnoho akcí na podporu amatérských spisovatelů, nicméně všechny akce na stránkách serveru zmiňované již nejsou aktuální. Ptala jsem se proto, zda některé z uvedených akcí jsou stále pořádány, popřípadě zda server pořádá akce jiné.

Dozvěděla jsem se, že akce, které probíhaly dříve, měl pod placem původní „otec“ serveru,¹⁵⁸ který měl přístup k nakladatelstvím a s nimi spojenou základní podporu, ať už se jednalo o věcné ceny pro vítěze či vydávání Almanachu (v pdf verzi či tištěného vánočního pohádkového Almanachu). Probíhala také autorská čtení v Brně či setkání autorů na hradě Svojanov. V současné době z důvodu nedostatku času a zdrojů neprobíhají žádné akce.

Poslední otázka byla opět směřována na úspěšné autory, kteří vzešli ze serveru Saspí.cz. Redakce konkrétně nejmenovala žádného autora, zmínila ale, že ví o několika, z nichž většina ale dílo vydala svépomocí, případně v částečné spolupráci s redakcí. Podle zpětné vazby má Saspí na autory pozitivní vliv, nicméně, jak sama redakce přiznává, „zlatá éra“ tohoto serveru je již pryč.

2.1.2.4. Liter

a) Představení a cíle serveru

Při představování serveru Liter.cz jsem zmínila, že cíle serveru nejsou, jako u většiny literárních serverů, kterými jsem se ve své práci zabývala, stanoveny. Redakce je v dotazníku definovala jako umožnění amatérským spisovatelům zveřejňování jejich děl a získávání zpětné vazby od komunity serveru. Na základě tohoto chce server sdružovat co nejvíce amatérských autorů.

b) Kategorie a žánry

Přiřazování kategorií a žánrů k dílu je na literu věcí autora, což může vzhledem k velkému počtu žánrů působit problémy. Nicméně na základě odpovědi na toto téma jsem zjistila, že redakce, na rozdíl například od serveru Písmák, může do toho zařazení promluvit a sama ho zkorrigovat tak, aby odpovídalo.

c) Kritika publikovaného díla a orientace čtenáře

V kapitole 1.2.4.3. jsem poukázala na to, že tomuto serveru chybí seznam nejlépe hodnocených děl a autorů, proto mě zajímalo, zda redakce v dohledné době chystá tyto seznamy na stránkách zpřístupnit. Redakcí mi odpověděla, že seznam nejlépe hodnocených děl dle tipů na stránkách serveru k dispozici je. Jak jsem již

¹⁵⁸ Zřejmě zakladatel Matěj Novotný, viz kapitola 2.2.3.1.

vysvětlila, oddíl *Líbí se vám* zobrazuje pouze díla, která dostala nejvíce tipů v poslední době, ne však díla celkově nejoblíbenější. Čtenáři ale mohou díla dle počtu tipů seřadit, jak také uvádím v teoretické části své práce, touto funkcí je tedy seznam nejlepších děl, tak, jak funguje na ostatních serverech, suplován. Seznam nejlépe hodnocených autorů k dispozici opravdu není a dle redakce v dohledné době ani nebude.

d) Akce pořádané na podporu amatérských autorů

Server liter.cz nepořádá přímo žádné akce. Slevy, které jsou nabízeny registrovaným uživatelům a o kterých se zmiňuji v kapitole 2.2.4.4. jsou stále aktuální.

Podle redakce na serveru publikuje několik autorů, kteří již vydali knihy, nicméně konkrétní jména jsem nezískala. Dále dodává, že podle jejího názoru nemůže liter začínajícím autorům pomoci mezi profesionály, možná pouze lehce a v začátcích.

2.1.2.5. Poeta

a) Představení a cíle serveru

Poeta se představuje jako moderní literární server, redakce sama ho specifikovala jako místo pro publikování básní a povídek, které chce autorům poskytnout zpětnou vazbu, aby mohli svá díla zlepšovat. Na druhou stranu čtenářům nabízí četbu originální literatury, kterou v knihkupectví neseženou. Server také podle redakce funguje jako sociální síť, uživatelům jsou zde k dispozici diskuzní fóra, chat, hry či věrnostní systém.

b) Kategorie a žánry

Na serveru poeta.cz je k dispozici dělení do kategorií *Básně, Povídky, Blogy a Ostatní*. Podrobnější dělení či dělení na žánry jako u jiných serverů zde k dispozici není. Podle odpovědi redakce na otázku, která se týkala tohoto problému, se v dohledné době žádná změna nechystá.

c) Kritika publikovaného díla a orientace čtenáře

Pokud chce čtenář na tomto serveru vyhledat nějaké konkrétní dílo, má k dispozici fulltextové vyhledávání. Podrobnější vyhledávání, k dispozici není, což souvisí i například s absencí žánrů. Podle redakce je tento druh vyhledávání nejintuitivnější, proto v tomto směru také žádné změny nechystá.

d) Akce pořádané na podporu amatérských autorů

Na Poetovi je k dispozici diskuzní fórum, kde jsou uživatelé informováni o různých akcích, které jsou pro ně pořádány, informace však nejsou aktuální. Zajímalo mě tedy, za server nějaké akce pořádá i v současnosti, redakce se však zmínila pouze o několika srazech v jižních Čechách, které ale již proběhly v minulosti.

Poslední otázka se i u tohoto serveru týkala role literárních serverů, konkrétně poety, v cestě spisovatele – „amatéra“ mezi „profesionály.“ Dozvěděla jsem se, že na serveru aktivně působí například Tomáš Zdechovský, který již vydal tři své sbírky. Redakce serveru považuje publikování na amatérském serveru za přirozenou cestu, jak se do světa profesionálů dostat.

2.1.3. Závěr

V této kapitole jsem získala podrobnější informace o jednotlivých literárních serverech, které doplňují informace z teoretické práce, celkový obraz serverů je tedy kompletnější. Zároveň jsem díky informacím od redakcí získala alespoň základní přehled osobností, které začínali s publikováním na amatérských literárních serverech a nyní vydávají knihy.

2.2. Dotazníky pro uživatele serverů

V druhém okruhu praktické části mé bakalářské práce se zaměřím na samotné uživatele literárních serverů a na jejich spokojenost s užíváním těchto serverů. Na základě charakteristiky literárních serverů v praktické části jsem si stanovila vlastní hypotézy ohledně jednotlivých serverů (jmenované v závěru teoretické práce), které porovnam s názory uživatelů. Pokusím se tak buď vyvrátit, nebo potvrdit výhody a

nevýhody jednotlivých literárních serverů tak, jak vyplynuly z teoretické části a porovnat svá stanoviska se stanovisky ostatních uživatelů serverů.

Dotazník pro uživatele literárních serverů¹⁵⁹ se skládá ze tří částí. První, obecná, zjišťuje údaje o respondentech – jejich pohlaví, věk, zda jsou autoři, čtenáři popřípadě obojím.

Druhá část dotazníku je zaměřena na čtenáře. Ti nejprve označovali, zda preferují určitý server z mnou nabízených, popřípadě měli možnost napsat jiný server. Následně vyjadřovali (na stupnici 1 – 5, kdy 1 byla výrazem veliké nespokojenosti a 5 naopak spokojenosti; tato stupnice je shodná pro celý dotazník) jaké jsou jejich preference, co je pro ně důležitým obsahem literárních serverů a co nikoliv. Okruhy, na které jsem se čtenářů ptala, vycházely z teoretické části mé práce, řazení otázek odpovídalo pořadí rozebíraných faktorů u jednotlivých serverů. Jedinou výjimkou byla problematika vzhledu serveru. Jelikož je vzhled velmi subjektivní kategorie, která se navíc v prostředí literárních serverů velmi rychle mění, do teoretické části jsem tuto problematiku nezahrnula. Domnívám se ale, že výběr serveru pro publikaci či četbu děl ovlivnit může. Poté čtenáři u jednotlivých serverů vyjadřovali svoji nespokojenost s kritérii, které předtím hodnotily z hlediska důležitosti.

Třetí část dotazníku vyplňovali autoři, princip byl stejný jako v části pro čtenáře. Některé otázky se pro obě skupiny překrývaly, jiné byly specifické pro každou skupinu.

Respondenti také měli možnost se v otevřených otázkách ke svým preferencím vyjádřit odpovědí v podobě souvislého (či heslovitého) textu.

2.2.1. Respondenti

Při výběru respondentů dotazníků určených pro uživatele literárních serverů jsem uvažovala pouze ty, kteří se v prostoru literárních serverů pohybují. Na každém z mnou rozebíraných literárních serverů jsem náhodně vybrala 15 registrovaných uživatelů, buď ze seznamu autorů, popřípadě ze seznamu aktivních autorů, pokud byl k dispozici, a na ně se obrátila s žádostí o vyplnění dotazníku. Z celkového počtu 75

¹⁵⁹ Viz Příloha č. 8: Dotazník pro uživatele serverů

oslovených mi kladně odpovědělo 59. Těmto jsem poté zaslala na email dotazník pro uživatele literárních serverů. Zpátky se mi vrátilo 50 vyplněných dotazníků, které jsem poté zpracovala.

2.2.1.1. Věk a pohlaví respondentů

Z celkového počtu 50 respondentů dotazník vyplnilo 24 mužů a 26 žen. Vzhledem k tomu, že autoři na literárních serverech používají různé přezdívky, nebylo ve většině případů předem jasné, zda se jedná o muže či ženu. Z dat získaných z dotazníku se dá tedy předpokládat, že muži a ženy přispívají na literární servery v podobném počtu.

V dotazníku jsem také brala v úvahu věk respondentů. Respondenti měli na výběr věková rozpětí *méně než 10, 10 – 14, 15 – 18, 19 – 25, 26 – 30, 31 – 35 a 36 a více*. Předpokládala jsem, že nejvíce respondentů bude ve věku *19 – 25*, jelikož se sama v této věkové kategorii nacházím a při mé zkušenosti s publikováním na literárních serverech komunikuji nejčastěji s lidmi v podobném věku, a dále v navazující kategorii *26 - 30* let. Domnívala jsem se, že v tomto věku mají mladí lidé ještě čas v koníčku psaní pokračovat, než založí rodinu, popřípadě nastoupí do zaměstnání. V prvním případě se mi předpoklad potvrdil, ve věkové kategorii *19 až 25* bylo 17 z celkových 50 respondentů. Druhou kategorii, v níž jsem předpokládala velký počet respondentů, však předčily všechny kategorie až na *méně než 10 a 10 – 14*, tedy kategorie, kde se nedal předpokládat velký počet publikujících. Zejména poměrně velký počet respondentů v kategorii *30 – 35*, 11 z celkových 50, mě překvapil, předpokládala jsem, že v tomto věkovém rozhraní již lidé budou mít méně času na psaní a zveřejňování, popřípadě čtení děl na literárních serverech. Tato úvaha se však ukázala jako chybná. Pro přehlednost uvádím tabulku respondentů podle věku a pohlaví.

Věk/ pohlaví	muž	žena
Méně než 10	0	0
10 - 14	0	1
15 - 18	2	6
19 - 25	6	11
26 - 30	2	4
30 - 35	9	2
36 a více	5	2

(Tab. č. 3: Přehled respondentů podle věku a pohlaví)

Z tabulky vyplývá, že činnost na literárních serverech není záležitostí jednoho pohlaví, muži i ženy jsou zastoupeni podobným počtem. Nejméně zastoupené jsou kategorie méně než 10 a 10 – 14, podle mého názoru tento fakt souvisí jak s poměrně nízkou čtenářskou zkušeností (zejména u kategorie méně než 10), jinou prioritou zájmů a možná i v omezeném přístupu na počítač i internet, kdy děti mohou mít vyčleněn určitý počet hodin za počítačem denně či týdně. Další kategorie byly již zastoupeny hojněji, nepotvrdila se má domněnka, že publikování je záležitostí zejména lidí v středoškolském a vysokoškolském věku. Vzhledem k tomuto by bylo, pokud někdo bude zpracovávat podobné téma, možné rozšířit věkové kategorie a tím upřesnit věk publikujících ve věkové kategorii 36 a více.

2.2.1.2. Činnost respondentů na literárních serverech

Respondenti měli možnost v dotazníku zvolit, zda se na literárních serverech pohybují pouze jako autoři, pouze jako čtenáři nebo jako čtenáři i autoři současně. Předpokládala jsem, že bude převažovat třetí možnost, což se mi z výsledků potvrdilo. Z 50 respondentů pouze jeden zvolil možnost, že se na serverech pohybuje pouze jako autor (žena ve věkové kategorii 19 – 25), tři (ženy v kategoriích 31 – 35, 15 – 18 a 19 – 25) zvolili možnost, že se zde pohybují jako čtenáři. Fakt, že se mezi respondenty, kteří byli vybráni ze seznamu autorů na jednotlivých serverech, objevují tací, kteří díla pouze čtou, lze vysvětlit tak, že většina serverů požaduje registraci i od čtenářů, pokud chtějí díla aktivně hodnotit a ne pouze číst. Největší počet dotázaných, 46, se označil za čtenáře i autory současně. Toto potvrzuje samotný princip literárních serverů, kdy jako čtenář poskytují ostatním autorům kritiku a jako autor ji od ostatních uživatelů přijímám.

2.2.2. Čtenáři a jejich preference

V druhém oddílu dotazníku, který se věnoval čtenářům, jsem se zaměřila na uživatele literárních serverů jako na „konzumenty“ tvorby prezentované na literárních serverech, ne však jako na pasivní uživatele, jelikož jsou to právě čtenáři, kdo rozdává komentáře a hodnocení, a tím se podílí na chodu serveru.

Nejprve měli čtenáři možnost zvolit, zda preferují určitý literární server či nikoliv. Z celkového počtu 49 respondentů zvolilo 46 možnost ano, 1 možnost ne (žena v kategorii 19 - 25) a 2 (muži v kategoriích 31 - 35 a 19 - 25) tuto kolonku nevyplnily. Respondenti také měli možnost vybrat, který z mnou rozebíraných serverů preferují, popřípadě doplnit další z těch, které jsem ve své práci neanalyzovala. Jelikož několik čtenářů zaškrtnulo preferenci více serverů najednou, popřípadě zaškrtnulo preferenci jednoho, nicméně poté vyplňovali údaje i u serverů nepreferovaných, je výsledná suma respondentů u preferovaných serverů větší než celkový počet 49 respondentů v kategorii *čtenář*.

Nejpreferovanějším serverem se stal server Liter. Preferenci u tohoto serveru zaškrtnulo celkem 21 respondentů, 11 mužů a 10 žen. Z tabulky (tab. 4) vyplývá, že tento server nejvíce vyhovuje ženám ve věkovém rozmezí 15 – 18 a mužům ve věkovém rozmezí 31 až 35. Je zajímavé, že ani v jedné z těchto věkových skupin nebyl zastoupen respondent opačného pohlaví. Liter, jako server uživatelsky poměrně přehledný a přátelský, využívá nejmladší respondentka dotazníku spadající do věkové kategorie 10 – 14, tedy dívka navštěvující základní školu popřípadě víceleté gymnázium.

Věk	muži	ženy
10 až 14	0	1
15 až 18	0	5
19 až 25	3	3
26 až 30	0	1
31 až 35	5	0
36 a více	3	0
celkem	11	10
		21

(Tab. č. 4: Přehled pohlaví a věku čtenářů serveru liter.cz)

Na pomyslném druhém místě skončil server Písmák, který za preferovaný zvolilo 16 respondentů, muži a ženy zde byly zastoupeny stejně. Tento server nejvíce zaujal uživatele ve věkovém rozpětí 31 – 35, a to spíše muže než ženy, které tento server preferují v mladším věku 19 až 25 let. Přehled zastoupení pohlaví a věku přináší tabulka (tab. 5):

Věk	muži	ženy
10 až 14	0	0
15 až 18	0	1
19 až 25	0	4
26 až 30	1	1
31 až 35	5	1
36 a více	2	1
celkem	8	8
		16

(Tab. č. 5: Přehled pohlaví a věku čtenářů serveru pismak.cz)

Na třetím místě skončil server Saspi s 13 respondenty. Jako jediný je tento server preferován spíše ženami než muži. Je to také jediný server, který získal výraznou převahu v jednom z věkových rozpětí (19 – 25). Naopak nejmenší, v mém průzkumu nulové, zastoupení má v kategorii 26 až 30 let.

SASPI	muži	ženy
10 až 14	0	0
15 až 18	0	2
19 až 25	3	4
26 až 30	0	0
31 až 35	1	1
36 a více	1	1
celkem	5	8
		13

(Tab. č. 6: Přehled věku a pohlaví čtenářů serveru saspi.cz)

Servery Totem a Poeta zvolilo jako preferované nejméně respondentů, Totem 6 a Poetu 7, dohromady tedy pouze o jednoho respondenta předčily Saspi. Vzhledem k tomu, že každé pohlaví a věkové rozmezí u těchto serverů většinou zastupuje jeden

respondent, nelze si udělat obrázek o tom, pro koho jsou tyto servery uživatelsky nejvstřícnější. Přehled zastoupení genderu a věku přináší tabulky:

(Totem)			(Poeta)		
Věk	muži	ženy	Věk	muži	ženy
10 až 14	0	0	10 až 14	0	0
15 až 18	2	1	15 až 18	0	1
19 až 25	0	0	19 až 25	2	0
26 až 30	0	1	26 až 30	1	1
31 až 35	1	0	31 až 35	1	0
36 a více	1	0	36 a více	1	0
celkem	4	2	celkem	5	2
		6			7

(Tab. č. 7: Přehled věku a pohlaví čtenářů totem.cz a poeta.cz)

Respondenti také měli možnost sami uvést jiný server, který preferují a který nebyl v nabídce odpovědí dotazníku. Jednou se zde objevil server literra.cz, dvakrát server psanci.cz, u kterého byla vyzdvižena možnost vkládání mluveného slova a ilustrací k dílu.

2.2.2.1. Důležitost jednotlivých faktorů a spokojenost čtenářů s nimi

Nejprve jsem se zaměřila na to, jak jsou pro čtenáře důležité faktory, které jsem rozebírala v teoretické části své bakalářské práce. Respondenti měli důležitost, jakou přiřítají určitému faktoru vyjádřit pomocí stupnice 1 – 5, kdy 1 značila „nejméně důležité“ a 5 „nejdůležitější.“ Faktory, o které jsem se zajímala, jsou: *Vzhled stránek*, *Rozdělení děl do kategorií* (např. Poezie, Próza, Drama), *Rozdělení děl podle žánru* (např. Akční, Pro děti, Romantické), *Možnost komentování děl bez registrace*, *Možnost hodnocení děl* (známkou, udělení tipu apod.), *Možnost sdílet dílo na sociálních sítích*, *Možnost vyhledávání díla dle kategorií*, *Možnost vyhledávání díla dle žánrů*, *Možnost orientace podle seznamu nejlepších děl* a *Možnost orientace podle seznamu nejlepších autorů*. Stejně faktory poté čtenáři hodnotili u konkrétních serverů, zde již vyjadřovali spokojenost s nimi. Opět měli k dispozici stupnici 1 – 5, kde 1 značila velmi nespokojen a 5 velmi spokojen. U jednotlivých serverů pak měli

v části dotazníku pro autory možnost vyjádřit, co jiného ještě na serveru oceňují, popřípadě co jim nevyhovuje.

2.2.2.1.1. Důležitost jednotlivých faktorů

2.2.2.1.1.1. Faktory

a) Vzhled stránek

Kritérium vzhledu jsem do dotazníku zvolila i přesto, že ho v teoretické části nerozebírám. Vzhled a jeho hodnocení je subjektivní záležitost, mě však v dotazníku zajímalo, zda je pro čtenáře vzhled důležitější než pro autory, jak by se dalo předpokládat vzhledem k tomu, že podle mého názoru čtenáři při čtení textu vnímají barevné pozadí a podobné faktory týkající se vzhledu serveru více než autoři. Tento můj předpoklad se ale nepotvrdil, z jakého důvodu se pokusím rozebrat v kapitole 2.2.3.1.1.

Jako velmi málo důležitý, známkou jedna, označili *Vzhled* čtyři čtenáři. Známkou „2“ označilo vzhled 15 respondentů, průměrnou důležitost, známku „3“ udělilo 18 respondentů. Důležitost, vyjádřenou známkou 4 přikládá vzhledu stránek 10 respondentů a za velmi důležitý považují vzhled 2 čtenáři. Vzhled tedy získal průměrné hodnocení 2,82¹⁶⁰

b) Rozdělení děl do kategorií¹⁶¹

Domnívala jsem se, že přehledné rozdělení děl do kategorií bude pro čtenáře důležité, jelikož většina čtenářů preferuje určitou kategorii před druhou. Výsledky v této kategorii, kdy za velmi nedůležitý považovali tento faktor 2 respondenti, za nedůležitý 7 respondentů za průměrně důležitý také 7 respondentů a naopak za důležité *Rozdělení děl do kategorií* považovalo 19 respondentů a za velmi důležitý 14 respondentů, mi můj předpoklad potvrdily. Tento faktor získal průměrnou známku 3,73.

¹⁶⁰ Průměrné hodnocení bylo zaokrouhleno na dvě desetinná místa

¹⁶¹ Důležitost kategorií dotazníků „Rozdělení děl do kategorií“ a „Rozdělení děl podle žánrů“ potvrzuje i vysoké hodnocení kategorií „Možnost vyhledávání kategorií“ a „Možnost vyhledávání žánrů.“ Jejich podrobnější komentář se mi však, vzhledem k podobnosti s výše zmíněnými kategoriemi, po vyhodnocení odpovědí dotazníku jevil jako nadbytečný.

c) Rozdělení děl podle žánru

Rozdělení děl dle žánru jsem do dotazníku zvolila z toho důvodu, protože se domnívám, že každý čtenář k četbě přistupuje s určitým čtenářským očekáváním, vycházejícím ze čtenářské zkušenosti, a ocení tak možnost uplatnit svoji znalost žánrů a vyhnout se tak nějakému oblíbenému či neoblíbenému tématu, které může v určitém žánru převládat. Předpokládala jsem tedy poměrně vysoké hodnocení tohoto faktoru.

Samozřejmě je těžké pojem „žánr“ v prostředí literárních serverů nějak sjednotit, protože každý server tomuto termínu rozumí trošku jinak, obecně se dá říct, že se jedná heslovité vystižení tematického zaměření díla.

Hodnocením jedna označili tento faktor 4 respondenti. Za nedůležitý ho považuje 6 respondentů a za průměrně důležitý 9 respondentů. Důležitost rozdělení děl podle žánru přikládá 12 respondentů a za velmi důležitý ho považuje 18 respondentů. Průměrná známka je 3,69, tedy jen o trochu nižší než základní dělení dle kategorií.

d) Možnost komentáře bez registrace

Tento faktor jsem do dotazníku zařadila z toho důvod, jelikož mě zajímalo, nakolik je pro čtenáře podstatné to, že se na většině serverů musí registrovat, aby mohli dílo komentovat. Jelikož všichni respondenti jsou registrovaní na nějakém literárním serveru, předpokládala jsem známku velmi nízkou. Je možné, že čtenáři, kteří literární servery nenavštěvují příliš často a registrovaní nejsou, by tomuto faktoru přikládali důležitost větší.

Za nepodstatný tento faktor považuje 14 respondentů, ohodnotilo ho 1 bodem. Za nedůležitý a hodnocením 2 ho označilo 16 respondentů. Průměrnou důležitost komentování bez registrace přikládá 12 respondentů. Naopak za důležitou tuto otázku pokládá 6 respondentů a za velmi podstatný 1 respondent. Zajímavostí je, že 5 bodů této kategorii udělil čtenář, jenž jako preferovaný označil server Totem.cz, na kterém se pro komentování registrovat nutné není. Nicméně tento čtenář na Totemu registrován je. Průměrné hodnocení tohoto faktoru je 2,27. Osobně jsem se domnívala, že toto hodnocení bude ještě nižší.

e) Možnost hodnocení díla

Hodnocení díla je jednou z podstat literárních serverů, je to vyjádření názoru na tvorbu autora, podle hodnocení se poté díla řadí v seznamu nejlepších děl a je tedy větší pravděpodobnost, že si je přečte více lidí. Zajímalo mě tedy, nakolik čtenáři tuto možnost využívají – předpokládám, že pokud je pro někoho tato kategorie nedůležitou, díla příliš nehodnotí a naopak.

Zde jsem neuvažovala hodnocení bez registrace, jelikož na žádném z mnou rozebíraných literárních serverů není neregistrovaným hodnocení povoleno.

Jedním bodem ohodnotili tuto kategorii 4 respondenti, dva body udělilo 12 respondentů. Za průměrně důležitou považuje možnost hodnocení 11 respondentů. Důležité je hodnocení pro 18 respondentů a velmi důležité pro 4 respondenty. Průměrná známka tohoto faktoru je 3,12, čímž se lehce potvrzuje to, co je největším problémem literárních serverů – zajistit autorům hodnocení jejich děl. V té části dotazníku, která se zabývá autory, je tomuto faktoru přikládána důležitost větší.

f) Možnost sdílet dílo na sociálních sítích.

S rozmachem využívání sociálních sítí začaly některé servery nabízet možnost sdílet na nich dílo, které čtenáře zaujalo. Zajímalo mě, zda je tato možnost využívána respondenty. Předpokládala jsem, že známka bude nižší než u ostatních kritérií, a to se mi potvrdilo.

Za absolutně nedůležitý tento faktor považuje 22 respondentů, což je suverénně nejvíce v čtenářské části dotazníku. Za nedůležité, ohodnocené dvojkou toto kritérium považuje 19 lidí. Hodnocení 3 dali 4 respondenti, důležitost možnosti sdílet dílo na sociálních sítích přikládají 2 čtenáři a za velmi důležité toto považují také 2 čtenáři. Průměrné hodnocení 1,84 ukazuje, že naprostá většina respondentů toto kritérium považuje za okrajové.

g) Možnost orientace podle seznamu nejlepších děl a autorů

Poslední okruh, kterým jsem se v obecné části zabývala, byla orientace dle nejlepších děl a autorů. Obě dvě kategorie byly, co se týče hodnocení, poměrně vyrovnané a jednoznačně převažovala odpověď „průměrně důležité“. Objevovaly se také názory, že je velmi těžké charakterizovat, co je to nejlepší autor, jelikož

hodnocení dle tipů a známek může být značně zkreslené – bývá zvykem, že si tipy a jiné hodnocení navzájem vyměňují ti autoři, kteří se znají, bez ohledu na skutečnou kvalitu díla. Pro snadnější výběr kvalitních děl je možná lepší zveřejňování vítězů různých soutěží, které hodnotí porota, nicméně k takovému seznamu ještě žádný server nepřikročil – výsledky u těch serverů, které soutěže pořádají, lze však dohledat. Na většině literárních serverů však i soutěžní díla hodnotí „pouze“ registrovaní čtenáři. Na Serveru Saspi, kde díla hodnotí redakce, se její hlas do pořadí nezapočítává.

Důležitější se pro čtenáře ukázala možnost orientace podle seznamu nejlepších děl, tato kategorie získala průměrné hodnocení 3,29. Nízké hodnocení, tedy jedničku nebo dvojku, udělilo pouze 3 respektive 7 lidí. Třemi body ohodnotilo toto kritérium jednadvacetkrát. Za důležitý považuje tento faktor 9 respondentů a za velmi důležité označilo orientaci podle seznamu nejlepších autorů 9 čtenářů.

Orientace podle seznamu nejlepších autorů získala průměrné hodnocení 2,98. Jedničku získalo toto hledisko šestkrát, dvojku sedmkrát. 22 respondentů označilo tuto kategorii hodnotou 3. Vysoké hodnocení, čtyřku, udělilo 10 čtenářů, nejvyšší důležitost tomuto kritériu přikládají čtyři dotázaní.

h) Doplnění čtenáři

Čtenáři měli možnost slovně vyjádřit, co jiného je pro ně ještě důležité při četbě děl na literárních serverech. Tuto možnost využilo 8 čtenářů. Nejčastěji byla zmiňována přehlednost stránek a samotného textu. Toto kritérium jsem já osobně považovala za vzhled, je tedy pro mě trošku překvapivé, že měl „Vzhled“ v konečném pořadí obsadit až 9. místo. Ukazuje se tedy, že kategorie „Vzhled“ je poměrně široký pojem, který by bylo dobré v dotazníku upřesnit. Dvakrát byla zmíněna celková atmosféra webu tvořená zejména samotnými uživateli.

2.2.2.1.1.2. Závěr

V obecné části dotazníků pro čtenáře jsem chtěla zjistit, čemu na literárních serverech přikládají důležitost čtenáři. Ukázalo se, že nejdůležitější je pro čtenáře rozdělení, které se týkalo kategorií a žánrů. Kategorie „Vyhledávání podle kategorií (žánrů)“, ve kterých jsem měla na mysli zobrazení nabídky vyhledávat dle kategorií či žánrů v sekci vyhledávání, a „Rozdělení do kategorií (podle žánrů)“, ve kterých

jsem měla na mysli zobrazení seznamu děl v jednotlivých kategoriích, čtenářům splývaly, jelikož ve výsledku nabízí to samé, a to přehled děl v určité sekci. Nakonec i pro mne bylo těžké při zpracovávání odpovědí na dotazníky mezi nimi rozlišit, rozhodla jsem se je tedy sloučit. V tabulce (Tab. č. 8) jsem však tyto kategorie zanechala, aby bylo zřejmé, jak podobné hodnocení jim čtenáři udělili. Průměrnou důležitost přikládají čtenáři seznamu nejlepších autorů či děl. Tento fakt může být dán skutečností, že o tomto seznamu rozhodují sami čtenáři a na většině literárních serverů funguje, jak jsem se z dotazníků dozvěděla, rozdávání bodů kamarádům bez faktického přečtení díla či naopak záměrné kažení hodnocení někomu, kdo neohodnotil dílo dotyčného dobrým hodnocením. Proto pro některé respondenty ztrácí tyto seznamy na důvěryhodnosti. Deváté místo kategorie „Vzhled“ je nejspíše ovlivněno různým pochopením této kategorie respondenty. Překvapivě nedůležitá je možnost udělit dílu komentář bez registrace. Jak jsem již uvedla, respondenti dotazníku byli pouze registrovaní uživatelé literárních serverů, nejspíše proto jim toto kritérium nepřišlo podstatné. Na posledním místě skončila kategorie „Možnost sdílení přečteného díla na sociálních sítích.“

Nakolik se kritérium důležitosti liší u autorů, se zaměřím v kapitole, která je věnována jim. Pořadí jednotlivých kategorií, které jsem hodnotila, přikládám v tabulce.

Pořadí	kritérium	hodnota
1.	Vyhledávání kategorií	3,84
2. – 3.	Vyhledávání žánrů	3,73
2. – 3.	Rozdělení děl dle kategorií	3,73
4.	Rozdělení děl dle žánrů	3,69
5.	Možnost orientace dle seznamu nejlepších děl	3,29
6.	Možnost hodnocení děl	3,12
7.	Možnost orientace dle seznamu nejlepších autorů	2,98
8.	Vzhled	2,82
9.	Možnost udělit komentář bez registrace	2,27
10.	Možnost sdílet dílo na sociálních sítích	1,84

(Tab. č. 8: Pořadí jednotlivých kategorií z hlediska důležitosti – čtenáři)

2.2.2.1.2. Spokojenost čtenářů s literárními servery

V této podkapitole zhodnotím spokojenost s výše rozebíranými kritérii u jednotlivých literárních serverů. Server Totem hodnotilo 8 respondentů, server Písmák 16 respondentů, server Saspi 13 respondentů, server Liter 23 respondentů a server Poeta 9 respondentů. Server Liter je tedy nejčtenějším serverem, to ovšem nemusí znamenat, že s ním budou čtenáři nejvíce spokojeni. Rozmýšlela jsem se, zda popisovat jednotlivá kritéria zvlášť či jednotlivé servery zvlášť, nakonec jsem pro přehlednost a lepší možnost porovnávání zvolila první cestu.

2.2.2.1.2.1. Jednotlivá kritéria

a) Vzhled

V kategorii, která se týkala vzhledu stránek, se ukázal jako nejúspěšnější server Saspi (průměrné hodnocení 3,62). Naopak nejhorší vzhled má podle čtenářů server Poeta (průměrné hodnocení 2,00).

b) Rozdělení děl do kategorií¹⁶²

Tento faktor se v důležitosti umístil na 2 – 3. místě (průměr 3,73), lze tedy tvrdit, že ho většina čtenářů považuje za důležitý. Proto je také toto kritérium jedno z klíčových pro porovnávání serverů mezi sebou. Nejvíce kategorií nabízí servery liter.cz, který se umístil na prvním místě (průměr 4,23) a písmák.cz, který skončil v těsném závěsu druhý (průměr 4,13). Server liter.cz nabízí 3 hlavní sekce: „Próza“, „Poezie“ a „Ostatní“ a k tomu dále ještě podrobnější sekce, které vyjmenovávám v teoretické části. Server písmák má hlavní kategorie čtyři, a to „Vážně míněnou prózu“, „Vážně míněnou poezii“, „Reflexní útvary“, „Kultura“ a „Mimo kategorie.“ Tyto kategorie jsou také dále děleny. Dalším serverem, který překonal průměrné hodnocení 4 je server saspi.cz (průměr 4,08). Tento server nabízí 3 kategorie - „Prózu“, „Poezii“ a „Drama“, – které již nejsou dál děleny.

O více než stupeň nižší hodnocení (průměr 2,75), získal server Totem, a umístil se tak na čtvrtém místě. Server nabízí dvě hlavní kategorie „Próza“ a

¹⁶² Důležitost sekcí dotazníků „Rozdělení děl do kategorií“ a „Rozdělení děl podle žánrů“ potvrzuje i vysoké hodnocení sekcí „Možnost vyhledávání kategorií“ a „Možnost vyhledávání žánrů.“ Jejich podrobnější komentář se mi však, vzhledem k podobnosti s výše zmíněnými sekcemi po vyhodnocení odpovědí dotazníku jevil jako nadbytečný.

„Poezie“, které jsou také dále děleny. Poměrně nízké hodnocení oproti třem předcházejícím serverům je podle mého názoru způsobeno tím, že podkategorie jsou zde spíše žánrem, jak zmiňuji v teoretické části.

Nejméně spokojeni (průměr 1,75) byli čtenáři se serverem Poeta, kde jsou kategorie „Básně“, „Povídky“, „Blogy“ a „Ostatní“, které nejsou dále děleny a server je navíc označuje jako žánry.

c) Rozdělení děl podle žánrů

Rozdělení děl podle žánrů získalo také velmi vysoké hodnocení, co se týče důležitosti, 3,69.

Zajímavé je, že pořadí zde bylo stejné jako u předcházejícího kritéria. Na prvním místě (průměr 4,43) skončil server liter.cz, který čtenářům nabízí 22 žánrů, podle kterých jsou díla rozdělena. Písmák, který skončil na místě druhém (průměr 4,06), nabízí 19 žánrů. Na třetím místě skončil server saspí.cz (průměr 3,69), který sice nabízí více žánrů než Liter a Písmák, 29, ale tyto žánry si nemohou volit čtenáři. Nedomnívám se však, že by toto mělo vadit čtenářům, kteří díla nevkládají. Jelikož ale byla většina respondentů v sekci čtenář i autory, je možné, že toto specifikum při hodnocení zohledňovali a že se do celkového hodnocení promítlo. Druhy žánrů jsou totiž u všech tří výše jmenovaných serverů velmi podobné.

Servery, které žánry tak, jak je vnímají servery umístěné na prvních třech místech, nenabízejí, získaly o poznání menší hodnocení. Totem, který žánry doplňuje ve způsobu rozdělení kategorií, získal průměrně 2,50 bodu, Poeta, který žánry nenabízí vůbec, získal průměrné hodnocení 1,63.

d) Možnost udělit komentář bez registrace

V této kategorii bylo zajímavé sledovat, jak se umístí server totem.cz, který jako jediný umožňuje vkládání komentářů i neregistrovaným čtenářům. Před zpracováním dotazníků jsem očekávala, že čtenáři tuto možnost ocení, server se však umístil až na čtvrtém místě, získal ale poměrně vysoké hodnocení 3,50. Je možné, že výsledek byl ovlivněn tím, že jsem se dotazovala pouze registrovaných čtenářů a autorů, pro které nutnost přihlášení překážkou není a možná ani netuší, že se registrovat nemusí. V hodnocení důležitosti jednotlivých faktorů se také ukázalo,

že toto kritérium není pro většinu čtenářů důležité, což může být dalším důvodem, proč se Totem v této kategorii umístil na zadní pozici.

O první místo se dělí servery Písmák a Saspi (oba průměr 4,00), na třetím místě skončil Liter (průměr 3,52). Poeta (průměr 2,5) skončil opět na pátém místě. U těchto serverů nejspíše rozhodovala pohodlnost vkládání komentáře, jakési „uživatelské rozhraní“ komentářů, protože na všech serverech je ke vkládání komentářů nutná registrace.

e) Možnost hodnocení děl

V této kategorii jsem se zaměřila na to, jak jsou čtenáři spokojeni se způsobem hodnocení, které literární servery registrovaným čtenářům nabízí. Neregistrovaní čtenáři nemohou udělit hodnocení na žádném z mnou rozebíraných serverů. Do této kategorie již nepočítám vkládání komentářů, které rozebírám v předešlé podkapitole.

Na prvním místě (průměr 4,15) se umístil server Saspi.cz, kde mohou čtenáři (kteří mají zveřejněno alespoň jedno dílo) díla hodnotit pomocí známek 1 – 5, kdy jednička je nejlepší a 5 nejhorší možná známka. Čekala jsem, že tento server získá vysoké hodnocení v této kategorii v části dotazníku pro autory, což se, jak níže ukáží, potvrdilo, u čtenářů mě to trochu překvapilo. Vysvětluje se tím ale to, že u serveru Saspi byli respondenti v sekci čtenář a autor totožní.

Na druhém místě skončil server Písmák (průměr 3,63), na kterém čtenáři mohou udělit (dle jejich mínění) kvalitním dílům tip. Stejný způsob hodnocení, tedy udílení tipů, nabízí Liter, který skončil až na čtvrtém místě (průměr 3,17). Toto může být způsobeno tím, že na tomto serveru je, podle mínění několika respondentů, užší komunita autorů, kteří si dávají tipy navzájem, a ty pak ztrácejí na hodnotě. Navíc, Písmák umožňuje označit slovně napsanou kritiku za vážnou, což je také určitý způsob hodnocení, který mu mohl získat body navíc.

Na třetím místě skončil server totem.cz (průměr 3,38), kde je možné udělovat body v rozmezí 1 – 5. Na pátém místě (průměr 1,63) skončil Poeta. Toto umístění mě poměrně překvapilo, jelikož čtenáři tu mají k dispozici poměrně širokou škálu bodů (-5 až +5), které mohou dílu udělit. Možná je to způsobeno tím, že hodnotitelé musí mít napsáno 5 komentářů, což je časově náročnější než udělit body. Navíc server

Poeta získává obecně poměrně nízké hodnocení, a tak ho v této kategorii mohl získat ze setrvačnosti.

f) Možnost sdílení

Tato kategorie byla pro čtenáře nejméně důležitá, což ukázalo i hodnocení serverů, kde se průměrný počet bodů pohyboval mezi 1,38 a 2,5. Pořadí nebylo nijak ovlivněno tím, zda server možnost sdílení nabízí.

g) Možnost orientace dle seznamu nejlepších děl

Na prvním místě (průměr 4,00) se v této kategorii umístil server Saspí, kde mají autoři k dispozici seznam „Top 20 děl.“ Na druhém místě skončil server Liter (průměr 3,43), kde si čtenáři mohou díla sami seřadit dle počtu tipů. Třetí místo (průměr 3,00) obsadil server Písmák, kde je také možné vyhledat díla s největším počtem tipů v určitém období. Průměrné hodnocení 2,88 získal server Totem, kde seznam nejlepších děl jako takový chybí, ale hodnocení je v seznamu děl zobrazeno. Je zde také k dispozici, stejně jako na serveru Liter, seznam nejoblíbenějších příspěvků za poslední dobu.

Na pátém místě se opět umístil server Poeta, v této kategorii mě to však velmi překvapilo. Čtenáři zde totiž mají k dispozici sekci „Nejlepší díla“, kde jsou díla řazena podle největšího počtu průměrných bodů či absolutního počtu bodů. Vzhledem k poměrně propracovanému systému zobrazení nejlepších děl se mi zdá průměrné hodnocení 1,25 neúměrně nízké.

h) Možnost orientace dle seznamu nejlepších autorů

Poslední kategorií, z hlediska které měli respondenti z řad čtenářů možnost hodnotit literární servery, byla „Možnost orientace dle seznamu nejlepších autorů.“ Několik respondentů se zde pozastavuje nad pojmem „nejlepší autor,“ poukazují na to, že hodnocení dle průměrného počtu tipů, bodů či známek, může být zkreslené.

Na prvním místě (průměr 4,30) se umístil server Saspí s průměrným. Zde je čtenářům k dispozici seznam dvaceti nejlepších autorů s nejlepší průměrnou známkou.

Na druhém místě (průměr 3,25) se umístil server Totem. Je tedy možné, že čtenářům více vyhovuje u každého autora zobrazený přehled bodů, průměrných bodů, počtu doporučení apod., podle kterých jde autory seřadit než jeden pevně daný seznam. Na místě třetím se umístil server Poeta. Jednalo se o jeho vůbec nejlepší umístění v části dotazníku, která se týkala čtenářů. Získal průměrné hodnocení 2,89.

Čtvrté místo (průměr 2,63) obsadil server Písmák, na kterém seznam nejlepších autorů jako takových chybí. Nicméně čtenářům to nejspíše vadí méně než uživatelům serveru Liter, kde seznam rovněž chybí, udělená známka však byla nižší, a to 2,30.

2.2.2.1.2.2. Závěr

Po zprůměrování umístění se ukázalo, že mezi čtenáři je nejoblíbenější server *saspi.cz*, který v jejich hodnocení ani jednou vyloženě nepropadl, a jeho nejnižší známka byla 2,00 v kategorii „Možnost sdílení díla na sociálních sítích“. Na prvním místě se tento server (ačkoliv není serverem nejpreferovanějším) umístil pětikrát z osmi hodnocených kategorií, čímž se ukázalo, že jeho uživatelé jsou s ním velmi spokojeni. Na druhém místě skončil Písmák, v těsném závěru za ním pak Liter, který o lepší umístění přišel nejspíše v kategorii „Možnost orientace dle seznamu nejlepších autorů“, kde získal nejhorší hodnocení ze všech serverů a také v kategorii „Možnost hodnocení díla“, kde skončil čtvrtý. Na čtvrtém místě se umístil server Totem.cz. Na pátém místě, s největším počtem šesti pátých míst v jednotlivých kategoriích, se umístil server Poeta. Nutno dodat, že v některých kategoriích mi u tohoto serveru hodnocení čtenářů přišlo velice přísné oproti jiným serverům.

2.2.3. Autoři a jejich preference

V třetím oddílu dotazníku jsem se zaměřila na činnost autorů na literárních serverech, tedy těch, kteří díla aktivně vkládají, těch, kdo tvoří. Tuto část dotazníku vyplnilo 47 respondentů. Z tohoto počtu 46 zaškrtnulo možnost „ANO“ u otázky, zda preferují určitý server, pouze jedna autorka zaškrtnula možnost opačnou.

Nejpreferovanějšími servery se u autorů staly Liter a Písmák se shodným počtem šestnácti respondentů. Zatímco Písmák získal stejně preferencí jako u čtenářů, Liter jich 5 ztratil.

Server liter.cz preferuje 9 mužů a 7 žen. Stejně jako v čtenářské části dotazníku je největší počet těch, co tento server upřednostňují, ve věkovém rozmezí 19 – 25. Liter jako místo k publikování nejraději užívají muži nejvíce ve věku 30 let a více, zatímco ženy tento server preferují nejčastěji ve věkovém rozmezí 15 – 25, velmi podobné výsledky byly i u čtenářských preferencí.

Liter (Věk)	muž	žena
Méně než 10	0	0
10 - 14	0	1
15 - 18	0	2
19 - 25	2	3
26 - 30	0	1
31 - 35	4	0
36 a více	3	0
celkem	9	7

(Tab. č. 9: Přehled věku a pohlaví autorů na serveru liter.cz)

Jak jsem zmiňovala, Písmák si udržel stejný počet preferencí jako ve čtenářské části dotazníku, 16. I poměr mužů a žen zůstal stejný. Nejvíce mužů preferuje tento server ve věku 31 – 35 let, zatímco ženy tento server upřednostňují ve věku 19 – 25. Zajímavostí také je, že věkové zastoupení žen zůstalo v porovnání se čtenářskými preferencemi nezměněno, mužské zastoupení se změnilo jen nepatrně. Přehled o zastoupení věku a žánrů u tohoto serveru přináší následující tabulka (tab. č. 10):

Písmák (Věk)	muž	žena
Méně než 10	0	0
10 - 14	0	0
15 - 18	0	1
19 - 25	1	4
26 - 30	1	1
31 - 35	4	1
36 a více	2	1
celkem	8	8

(Tab. č. 10: Přehled věku a pohlaví autorů na serveru pismák.cz)

Na třetím místě se umístil server Saspi s dvanácti respondenty, preferuje ho tedy o jednoho méně autorů než čtenářů. Opět se ukázala převaha věkového zastoupení 19 – 25 u tohoto serveru, celkem 8 z 12 autorů, kteří označili Saspi jako server preferovaný, do této kategorie spadá. Je tedy nejoblíbenější u nejpočetněji zastoupené věkové skupiny respondentů. Zároveň je Saspi serverem, který preferuje nejvíce žen.

Saspi (Věk)	muž	žena
Méně než 10	0	0
10 - 14	0	0
15 - 18	0	2
19 - 25	3	5
26 - 30	0	0
31 - 35	1	0
36 a více	0	1
celkem	4	8

(Tab. č. 11: Přehled věku a pohlaví autorů na serveru saspi.cz)

Shodně sedm preferencí získaly servery Totem a Poeta. Totem tedy získal o jeden preferenční hlas více, než měl čtenářů, Poeta zůstal na stejných číslech.

Server Totem jako místo ke zveřejňování svých děl preferují 4 ženy a 3 muži, nejvíce zastoupenou kategorií je 15 – 18, do které spadají tři respondenti, což potvrzuje výsledky z čtenářské části dotazníku, kde byla tato kategorie také tou nejvíce zastoupenou.

Totem (Věk)	muž	žena
Méně než 10	0	0
10 - 14	0	0
15 - 18	2	1
19 - 25	0	0
26 - 30	0	2
31 - 35	0	1
36 a více	1	0
celkem	3	4

(Tab. č. 12: Přehled věku a pohlaví autorů na serveru totem.cz)

U serveru Poeta je patrná převaha mužského pohlaví, od mužů získal pět preferenčních hlasů, zatímco od žen pouze dva. Žádná věková skupina nemá v zastoupení výraznou převahu.

Poeta (Věk)	muž	žena
Méně než 10	0	0
10 - 14	0	0
15 - 18	0	1
19 - 25	2	0
26 - 30	1	1
31 - 35	1	0
36 a více	1	0
celkem	5	2

(Tab. č. 13: Přehled věku a pohlaví autorů na serveru poeta.cz)

Ze serverů, které nebyly v nabídce dotazníků, se zde objevily stejně jako v části pro čtenáře servery psanci.cz, littera.cz a piste-povidky.cz

2.2.3.1. Důležitost jednotlivých faktorů a spokojenost autorů s nimi

Princip vyplňování dotazníku v části pro autory byl totožný s tím ve čtenářské části. Některé faktory (například problematika komentářů od neregistrovaných čtenářů či vzhled) mě zajímaly i v této části, abych mohla porovnat, nakolik se liší preference čtenářů a autorů. Jelikož většina čtenářů je i autory, bylo těžké předem určit, nakolik dokáží od těchto rolí vzájemně odlišovat.¹⁶³ Jiné (například přehled akcí pořádaných na podporu amatérských autorů) jsem zařadila pouze do tohoto oddílu dotazníku, jelikož mi pro čtenáře přišly nesměrodatné.

2.2.3.1.1. Důležitost jednotlivých faktorů

2.2.3.1.1.1. Faktory

a) Vzhled

Předpokládala jsem, že vzhled stránek literárních amatérských serverů bude důležitější pro čtenáře než pro autory, tento předpoklad se ale vyvrátil. U autorů v posuzování důležitosti jednotlivých faktorů získal vzhled 2,96 bodů. Vysvětlují si to tím, že respondenti mohli za vzhled považovat i uživatelské rozhraní a celkovou funkčnost serveru – poté by větší preference u autorů byla zcela logická – autoři se serverem sami aktivně pracují mnohem více než čtenáři.

Nejnižší důležitost, vyjádřenou hodnotou jedna, získalo toto kritérium od 6 autorů, známku 2 od 12 autorů. Průměrnou důležitost faktoru vzhledu přikládá 13 autorů. Důležitý je vzhled pro 10 autorů a velmi důležitý pro 6 respondentů autorské části dotazníku.

b) Možnost zařadit dílo do kategorie

Určením, zda je dílo prózou, poezií, dramatem, autor umožňuje čtenářům základní orientaci při výběru díla k četbě. Dalo se tedy předpokládat, že tato kategorie bude pro autory poměrně důležitá, vysoká známka 4,04 toto potvrdila. Za

¹⁶³ Servery nenabízí seznam čtenářů, nebylo tedy možné dotázat zvláště čtenáře a zvláště autory, navíc, uživatelé literárních serverů nejčastěji zastávají obě role.

absolutně nedůležitý označili tento faktor pouze dva respondenti. Hodnocení „dva“ udělilo 6 autorů a průměrně důležité bylo toto kritérium pro 8 respondentů. Za důležité tuto kategorii považuje 13 tvůrců a za velmi důležité dokonce 18 respondentů.

c) Možnost přidělit dílu žánr

Specifikací toho, co je za žánr na literárních serverech považováno, jsem se již věnovala jak v teoretické části u jednotlivých serverů, tak v praktické části své bakalářské práce. Přestože z dotazníku pro redakce vyplývá, že někteří autoři mají často problém žánr k dílu zařadit správně a je tak nutná korekce právě redakcí. Ukazuje se, že možnost udělit žánr je pro autory důležitá, toto kritérium získalo průměrnou hodnotu důležitosti 3,53. Nejnižší hodnocení získal tento faktor pouze čtyřikrát, druhé nejnižší šestkrát. Trojku udělili respondenti v této otázce celkem čtrnáctkrát. Naopak důležité je přidělení žánru pro 7 autorů, velmi důležité pak pro 16 autorů.

Zajímavé bude vzhledem k důležitosti této kategorie sledovat, nakolik je pro autory důležitá „svobodná volba“ žánru. Toto bude možné odvodit z umístění serveru Saspi, kde žánry přiděluje striktně redakce.

d) Jistota komentáře od redakce

Před zpracováním dotazníku jsem se domnívala, že tato kategorie bude pro autory jednou z nejdůležitějších – motivem zveřejňování děl na literárních serverech je přání autorů, aby dílo bylo čteno a hodnoceno. Redakce navíc zaručuje určitou kvalitu komentářů. Nakonec se ukázalo, že ji autoři vnímají spíše průměrně – toto kritérium se umístilo na 4. místě z osmi, průměrné hodnocení bylo 3,38.

Hodnocení 1 a 2 udělilo 6 respektive 7 respondentů. 11 respondentů hodnotilo toto kritérium jako průměrně důležité. Znamku 4 získala jistota komentáře od redakce od 9 autorů a za velmi důležitý považuje tento faktor 14 respondentů.

e) Možnost získání komentáře i od neregistrovaných čtenářů.

Při volení této kategorie jsem zejména chtěla porovnat, nakolik se vnímání tohoto kritéria liší u čtenářů a autorů, třebaže se jednalo o ty samé osoby. Předpokládala jsem, že výsledné průměrné známky budou velmi podobné, nakonec

se ukázalo, že pro autory je tento faktor důležitější než pro čtenáře (přibližně o půl stupně). Výsledná známka 2,87 mi přišla relativně vysoká.

Domnívám se, že u čtenářů mohl zafungovat fakt, že dotazník vyplňovali již registrovaní čtenáři, a proto jim nutnost registrace příliš nevadila. Autoři, také registrovaní, však brali v potaz, že při možnosti komentáře i bez registrace se jim kritika dostane od širšího spektra čtenářů.

Tato kategorie získala nejčastěji průměrné hodnocení, celkem osmáctkrát. Od 7 respondentů získala ohodnocení „jedničkou“, od deseti „dvojkou“. Důležitost hodnocením 4 a 5 přikládá tomuto kritériu shodně 6 autorů.

f) Možnost hodnocení děl čtenáři

Stejně jako komentáře je hodnocení děl jedním ze základních principů amatérských literárních serverů a důvodem, proč na ně autoři díla vkládali. Tomu odpovídalo i vysoké hodnocení průměrnou známkou 3,87. Čtenáři, kteří hodnotili podobné kritérium „Možnost hodnotit dílo,“ udělili průměrnou známku 3,12, tedy známku nižší.

Nejnižší známku udělili 2 respondenti. Nedůležité je toto kritérium pro 4 autory, průměrně důležité pro 8 autorů. Za důležité, vyjádřeno známkou 4, považuje tento faktor 17 autorů, za velmi důležitý 16 autorů.

g) Možnost sdílení díla na sociálních sítích

Stejně jako u čtenářů se tato kategorie umístila v posuzování důležitosti na posledním místě, získala i velmi podobnou známku 1,89, která je jen o čtyři setiny větší než u hodnocení čtenářů. Z nízkého hodnocení důležitosti tohoto faktoru lze usuzovat, že většina respondentů možnost sdílení díla na sociálních sítích nevyužívá.

Toto kritérium získalo nejčastěji hodnocení „1“, celkem 24 respondentů ho označilo za absolutně nedůležité. Známkou 2 získalo třináctkrát. Průměrnou důležitost tomuto faktoru přikládají 4 autoři, za důležitý či velmi důležitý ho pokládají shodně tři autoři.

h) Přehled o akcích pořádaných na podporu amatérských autorů

Posledním kritériem, které hodnotili autoři, bylo to, nakolik servery poskytují přehled o akcích pořádaných na podporu amatérských autorů. Z průměrné známky 2,21 se dá usuzovat, že autoři toto příliš nesledují, popřípadě mají jiné zdroje než literární servery, jak se mohou k informacím dostat.

Nejnižší hodnocení tomuto kritériu udělilo 16 autorů, což pro mě bylo překvapivě vysoké číslo. Dvojku získalo celkem dvanáctkrát, stejně jako hodnocení „tři“. Důležitý je tento faktor pro 7 autorů, známku pět dokonce nezískal ani jednou.

ch) Doplnění autory

I autoři měli, stejně jako čtenáři, možnost vyjádřit se, co jiného je pro ně jako tvůrce ještě důležité. Několik autorů zmínilo možnost dodatečné úpravy a formátování textu, popřípadě možnost vložit k dílu poznámku autora či přehlednost a jednoduchost serveru. Jeden autor zmínil možnost potenciální papírové publikace.

2.2.3.1.1.2. Závěr

Tato část práce si kladla za cíl zjistit, co je u literárních serverů důležité pro autory, kteří na nich publikují, a zároveň porovnat, nakolik se liší pohled autorů a čtenářů. Ukázalo se, že nejdůležitější pro autory i čtenáře je otázka kategorií u děl. Kategorie žánrů je pro autory také velmi důležitá, v celkovém hodnocení ji však předběhla „Možnost hodnocení díla“ – toto kritérium se ukázalo pro autory mnohem důležitější než pro čtenáře. Podobně dopadlo i kritérium „komentáře bez registrace“, které také oceňují více autoři než čtenáři. Kategorie vzhledu získala od čtenářů i autorů podobné známky, u obou táborů propadla možnost sdílení díla na sociálních sítích. Specifické kategorie „Jistota komentáře od redakce,“ a „Přehled akcí pořádaných na podporu amatérských autorů“ dopadly rozdílně. Zatímco jistotu komentáře autoři do jisté míry docenují, druhé jmenované kritérium získalo hodnocení podprůměrné. Pořadí jednotlivých kategorií, které jsem hodnotila, je zobrazeno v následující tabulce (Tab. č. 13):

Pořadí	Kritérium	Průměrné hodnocení
1.	Možnost přidělit dílu kategorií	4,04
2.	Možnost hodnocení děl čtenáři	3,87
3.	Možnost přidělit dílu žánr	3,53
4.	Jistota komentáře od redakce	3,38
5.	Vzhled	2,96
6.	Možnost získání komentáře i od neregistrovaných čtenářů	2,87
7.	Přehled akcí pořádaných na podporu amatérských spisovatelů	2,21
8.	Možnost sdílení na sociálních sítích	1,89

(Tab. č. 13: Pořadí jednotlivých kritérií z hlediska důležitosti - autoři)

2.2.3.1.2. Spokojnost autorů s jednotlivými literárními servery

V této podkapitole zhodnotím spokojenost s výše rozebíranými kritérii u jednotlivých literárních serverů. Server Totem hodnotilo 9 respondentů, server Písmák 16 respondentů, server Saspi 13 respondentů, server Liter 16 respondentů a server Poeta 7 respondentů. Nejvíce autorů tedy vkládá na server liter.cz, nejméně naopak na server poeta.cz, což koresponduje s výsledky čtenářské části. Stejně jako v podkapitole 2.2.2.1.2.1. budu jednotlivá kritéria rozebírat zvlášť a pomocí nich hodnotit jednotlivé literární servery. Zároveň budu porovnávat hodnocení serverů autory a čtenáři.

2.2.3.1.2.1. Jednotlivá kritéria

a) Vzhled

V kategorii vzhledu vyhrál server Totem, který získal průměrnou známku 3,75, což je o čtvrt bodu více než od čtenářů. Zajímavé je, že servery Písmák a Saspi získaly od čtenářů i autorů totožné známky v obou částech dotazníku, Saspi (průměr 3,62) skončil u autorů na druhém místě, Písmák (průměr 2,75) na místě 4. Na třetím místě skončil Liter (průměr 2,88). Server Poeta skončil na místě posledním s průměrným hodnocením tohoto kritéria 1,71.

b) Možnost přidělit dílu kategorii

Možnost přidělit dílu kategorii skončila na prvním místě v pořadí důležitosti. Mezi servery v tomto ohledu bodoval server Písmák s velmi vysokým hodnocením 4,63. Na druhém místě zde skončil Liter s průměrným počtem bodů 4,31. Saspi na třetím místě získalo 3,69 bodů. Na čtvrtém místě skončil server Totem, získal 3,22 bodů. Poeta skončil na posledním místě s 1,71 body. Pořadí bylo podobné jako o hodnocení čtenářů, jen servery Písmák a Liter si vyměnily místa. Bodově si polepšily všechny servery až na Saspi, který téměř půl bodu ztratil, udržel si však třetí místo.

O tom, které kategorie jednotlivé servery nabízí, se rozepisují u hodnocení serveru čtenáři v podkapitole 2.2.2.1.2.1. oddílu b).

c) Možnost přidělit dílu žánr

Tento faktor se v pořadí důležitosti umístil na třetím místě, je tedy pro porovnávání serverů jedním z klíčových. V této kategorii se na prvním místě umístil server Písmák (průměr 4,50), který si tak o místo polepšil oproti hodnocení čtenářů. Na druhém místě skončil server Liter (průměr 4,25), který si sice bodově o dvě setiny oproti hodnocení čtenáři polepšil, ale pořadím o jedno místo klesl.

Na třetím místě skončil server Saspi (průměr 3,15). Saspi je jediný mnou rozebíraný server, kde žánr přiřazuje redakce. Z výsledného hodnocení jde vyčíst, že autoři tento postup nějak výrazně nepreferují, ale ani jim nevadí, zřejmě pro ně takové počínání redakce serveru není rozhodující.

Na čtvrtém místě skončil server Totem (průměr 3,00) a na místě pátém Poeta (průměr 1,29), tedy servery, které žádné žánry nenabízejí, respektive je suplují kategoriemi, jak zmiňuji výše v podkapitole 2.2.2.1.2.1. v oddílu c).

d) Jistota komentáře od redakce

Jistota komentáře od redakce je jedním ze specifických témat části dotazníku pro autory. Jistotu komentáře garantuje pouze server Saspi.cz (průměr 4,38), který se také umístil na prvním místě. Ostatní servery, na kterých autoři tuto jistotu nemají, za ním skončily s poměrně velkým bodovým rozdílem. Z hodnocení autorů se však dá usuzovat, nakolik redakce těchto serverů díla hodnotí. Z tohoto důvodu jsem se

rozhodla tuto kategorii vyhodnocovat, ačkoliv bylo předem téměř jisté, kdo v ní bude vítězem.

Na druhém místě skončil server Poeta (průměr 3,00), toto průměrné hodnocení je jeho nejlepší vůbec. Na místě třetím skončil Písmák s průměrem 2,50. Čtvrtý se umístil server totem.cz (průměr 2,11). Nejméně jsou čtenáři z hlediska komentování děl redakcí spokojeni se serverem Liter (průměr 1,81).

e) Možnost získat komentář i od neregistrovaných autorů

Kritérium, které hodnotí spokojenost autorů s možností komentářů pro neregistrované čtenáře, bylo celkově hodnoceno poměrně nízkými body. Nejvyšší průměrné hodnocení získal server Saspí (průměr 3,00). Na druhém místě skončil server Poeta (průměr 2,43).

Na třetím místě se umístil server Totem.cz (průměr 2,22). Autoři publikující na Totemu jsou tedy spíše nespokojeni, přitom je server totem.cz jediný, kde čtenáři mohou bez registrace dílo komentovat. Je tedy otázkou, zda o tom autoři vůbec vědí, popřípadě zda jejich nízké hodnocení způsobila nějaká negativní zkušenost s anonymními komentáři.

Na čtvrtém místě se v hodnocení tohoto kritéria umístil server Písmák (průměr 2,06).

Nejvíce by možnost komentování bez registrace uvítali publikující na serveru Liter, ten získal průměrné hodnocení pouze 1,81.

f) Možnost hodnocení děl čtenáři

Systémy hodnocení děl jednotlivých serverů popisují podrobněji v podkapitole 2.2.2.1.2.1. v oddílu e), nebudu se proto o něm rozepisovat zde.

V této kategorii, která v důležitosti pro autory obsadila druhé místo, nejlépe obstál server Saspí (průměr 4,31) a obhájil tak své prvenství v podobné kategorii v sekci čtenářů. Na druhém místě skončil server Písmák (průměr 4,00). O jedno místo si u autorů oproti čtenářům polepšil Liter (průměr 3,75). Naopak o jednu příčku klesl Totem s průměrem 3,00. Na posledním místě se umístil server Poeta (průměr 1,57).

g) Možnost sdílení díla na sociálních sítích

Možnost sdílet díla na sociálních sítích se ukázala nejméně důležitou pro oba tábory respondentů – jak čtenáře, tak autory. Zajímavé je, že zde na prvním místě zde skončil server Poeta, získal ale méně bodů (průměr 2,86) než u „Jistoty komentáře od redakce,“ kde skončil druhý. Na posledním místě zde skončil server Totem, který získal průměrné hodnocení 1,33. Vzhledem k tomu, jak málo důležitá tato kategorie pro čtenáře i autory je, nelze z jejich výsledků příliš vyvozovat. Pro úplnost uvádím pořadí na dalších místech – druhý skončil Písmák s průměrem 2,56, třetí Saspi s průměrem 2,23 a čtvrtý Liter s průměrem 1,94 bodů.

h) Přehled akcí pořádaných na podporu amatérských autorů

Posledním kritériem, specifickým pro část dotazníku určenou pro autory, je spokojenost publikujících s přehledem akcí pořádaných na podporu amatérských spisovatelů.

Nejlépe dopadl server Písmák (průměr 3,00), který na svém serveru pravidelně informuje o akcích, které se týkají literárního života a pořádá sám dlouhodobé i krátkodobé literární soutěže. Na druhém místě skončil server Saspi (průměr 2,92). Tento server v současnosti pořádá Workshopy na různá témata a informuje o různých akcích. Nutno dodat, že v minulosti byl tento server, co se pořádání různých akcí a podpory amatérských spisovatelů týče, aktivnější a je možné, že někteří respondenti toto ve svém hodnocení zohledňují.

Třetí příčku obsadil Server Totem (průměr 2,44), který spolupracuje s nakladatelstvími a pořádá autorská čtení. Z teoretické části mé práce vyplývá, že tento server se aktivně na podpoře spisovatelů podílí nejvíce, proto je zajímavé, že obsadil až třetí příčku s průměrným počtem bodů 2,44.

Čtvrté místo obsadil server liter.cz (průměr 2,13), který informuje o různých akcích a srazech, sám je ale aktivně nepořádá. Na serveru je také možné získat různé slevy.

Poslední místo obsadil server Poeta (průměr 1,57), který v současnosti mnoho akcí na podporu amatérských spisovatelů nepořádá a na serveru je možné zjistit pouze zastaralé informace.

2.2.3.1.2.2. Doplnění autory

Autoři měli také možnost se k jednotlivým serverům slovně vyjádřit a upozornit tak na další klady a zápory jednotlivých serverů. Při hodnocení serverů Totem a Poeta tuto možnost nikdo nevyužil.

U serveru Písmák autoři vyzdvihovali jeho návštěvnost a kvalitu kritiky. Jeden respondent také ocenil možnost získat korekturu a časté komentáře redakce.

Server Saspi byl autory nejčastěji vyzdvihován jako server nejprofesionálnější, bylo oceňováno, že redaktoři se literaturou zabývají hlouběji a autoři na tomto serveru mají největší možnosti posunu. Zároveň oceňovali jistotu komentáře.

Server Liter byl autory vyzdvihován za přátelské vztahy, které na něm panují, naopak byl kritizován za nepřilíšnou objektivitu hodnocení, která z těchto vztahů a existencí jednotlivých komunit vzniká.

2.2.3.1.2.3. Závěr

Po zpracování autorské části dotazníku, zprůměrování umístění serverů v jednotlivých kritériích a přihlédnutí k argumentům čtenářů při doplnění toho, co sami na serverech hodnotí, se potvrdila oblíbenost serverů Saspi a Písmáku (a to i při zohlednění důležitosti jednotlivých kritérií). Na 3 – 4. místě se umístily servery Totem a Liter, zde je třeba přihlédnout k tomu, že Totem nejvíce ztratil v kritériu sdílení díla na sociálních sítích, což je kritérium pro autory nedůležité. Server totem.cz se tedy dá považovat za nepatrně lepší server než Liter, který oproti hodnocení čtenářů bodově i umístěním klesl. Na druhou stranu, u Literu čtenáři nejvíce vyzdvihují úzké vazby mezi uživateli, toto kritérium se však dotazníkem a průzkumem obecně nedá objektivně zhodnotit, avšak do celkového hodnocení by se tento faktor započítat měl.

Na posledním místě skončil server Poeta, průměrově si však polepšil. Největší rezervy u tohoto serveru jsou především v nabídce kategorií a žánru, je tedy možné, že pokud tyto faktory redakce vylepší, může se do budoucna server umístit lépe.

4. Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo pokusit se zařadit amatérskou literaturu do systému literatury, podrobně představit a popsat jednotlivé literární servery (konkrétně totem.cz, pismak.cz, saspí.cz, liter.cz a poeta.cz) a vzájemně je porovnat z pohledu čtenáře a autora.

V teoretické části této práce jsem se pokusila definovat amatérskou literaturu a vymežit její znaky. Vzhledem k tomu, že tato práce neměla za cíl zkoumat díla na literárních serverech zveřejněná, vycházela jsem především z vlastní čtenářské zkušenosti děl na amatérských literárních serverech. Nejvíce shodných znaků s amatérskou literaturou jsem našla u literatury brakové a kýčové, respektive pokleslé. Na amatérských literárních serverech jsou zveřejňována díla různých žánrů a různé kvality, není proto snadné tento druh literatury definovat a výsledné zařazení nemůže být přesné.

V druhém oddílu teoretické části jsem jednotlivé servery detailně popsala a představila. Jelikož problematika amatérských literárních serverů není monograficky zpracována, vycházela jsem z údajů na jednotlivých serverech. Jednotlivé servery jsem chtěla popisovat podle stejných kritérií, nicméně občas jsem narazila na problém neúplných či chybějících dat na jejich stránkách. Tyto chybějící údaje jsem získala z odpovědí na dotazníky, které byly určeny pro redakce serverů. Doplnění jsem provedla v praktické části této práce. Získala jsem tak úplnější popis jednotlivých kritérií, kterými jsem se při charakterizování serverů zabývala. Z odpovědí redakcí jsem také získala konkrétní jména současných spisovatelů, kteří začínali na literárních serverech a potvrdila tak domněnku, že literární server může být pojítkem mezi světem spisovatelů „amatérů“ a spisovatelů profesionálů.

Z popisu literárních serverů je možné udělat si představu o jejich činnosti a zhodnotit klady a zápory těchto serverů, o což jsem se pokusila v závěru teoretické části. Server saspí.cz jsem hodnotila jako nejprofesionálnější, specifíkem tohoto serveru je garantovaná kritika a hodnocení od redakce serveru. Očekávala jsem u něj vysoké umístění i v hodnocení čtenářů a autorů. Co se týče organizování akcí na podporu amatérských autorů, jevil se jako nejlepší server totem.cz. Server pismak.cz vystupuje jako místo, které se snaží autorům zprostředkovat podrobnou kritiku jejich děl, ačkoliv samotnou redakcí garantována není. Zároveň nabízí poměrně

propracovaný systém vyhledávání. Server liter je k autorům nejvíce benevolentní, dává jim na výběr z velkého množství žánrů a samotná redakce do vkládání děl příliš nezasahuje. Server Poeta má velké nedostatky v kategoriích a žánrech, které na tomto serveru úplně chybí. Na druhou stranu, některé aspekty, které jiné servery přehlížejí, jako například seznam nejlepších autorů a systém hodnocení autorů vůbec, je na tomto serveru jeden z nejpropracovanějších, proto bych ho nehodnotila jako server uživatelsky nepřátelský. Mnou stanovené hypotézy měly potvrdit nebo vyvrátit data získaná z dotazníků pro uživatele literárních serverů.

Při zpracovávání odpovědí na dotazníky jsem narazila na několik problému, které mi mohou být poučením do budoucna. Prvním problémem bylo nedostatečné pochopení některých otázek respondenty. Byla jsem nucena sloučit dvě otázky ohledně kategorií a žánrů dohromady, jelikož mi kvůli velmi podobným výsledkům přišlo, že otázky, které jsem při tvoření dotazníku považovala za rozdílné, respondenti vidí jako totožné.

Druhý problém se týkal rozlišení čtenářů a autorů. Tyto dvě kategorie uživatelů jsou na literárních serverech velmi úzce propojeny a málokterý uživatel spadá pouze do jedné kategorie. Obávala jsem se tedy, že respondenti nebudou schopni mezi nimi rozlišit a výsledky u jednotlivých kritérií budou u čtenářů a autorů velmi podobné. V některých kategoriích, například při hodnocení vzhledu jednotlivých serverů, kde jsem očekávala rozdílnou důležitost, byly výsledky prakticky totožné. V jiných se ale lišily, je tedy těžké určit, zda respondenti mezi jednotlivými kritérii byli schopni role rozlišovat či nikoliv. Je možné, že schopnost rozlišovat byla vázána na jednotlivá kritéria, případně na pochopení otázky.

Na základě dat získaných pomocí dotazníků jsem jednotlivé servery vzájemně porovnávala, zároveň jsem ověřovala své hypotézy s míněním respondentů. Při popisování výsledků u jednotlivých kritérií jsem se, pro snadnější orientaci čtenáře, snažila odkazovat na zmiňovanou problematiku v teoretické části.

Výsledky praktické části potvrdily některé mé předpoklady z teoretické části práce. Server saspi.cz skončil v hodnocení čtenářů i autorů na prvním místě, nejvíce u něj byla vyzdvihována právě profesionalita a systém hodnocení děl. Na druhém místě se u obou skupin umístil server Písmák, kde čtenáři ocenili pro ně důležité kritérium možnosti vyhledávání děl podle kategorií a autoři zejména dostatečnou

škálu žánrů, které tento server nabízí. Na třetím místě skončil u čtenářů server liter, u autorů se umístil na místě 3 – 4. společně se serverem totem.cz. lepší hodnocení u čtenářů dosáhl tento server zejména díky vysokému umístění v hodnocení žánrů, kterých tento server nabízí dostatečné množství. Totem skončil u čtenářů na 4, u autorů na 3 – 4. místě. Toto umístění je pochopitelné vzhledem k nedostatkům v oblasti žánrů, které na tomto serveru nejsou dostatečně rozlišeny od kategorií. V hodnocení autorů jsem očekávala větší bodové hodnocení v kritériu *Akce pořádané na podporu amatérských spisovatelů*. Obecně tento faktor je pro uživatele literárních serverů méně důležitý, než jsem očekávala. Na posledním místě se u obou skupin umístil server Poeta. Tento fakt je dán tím, že je to server nejméně známý, autorům chybí možnost přidávání žánrů k dílům a i rozdělení do kategorií je velmi základní a nepřesné (rozdělení do kategorií *Povídky* a *Básně*). Tento server se však umístil na spodních pozicích i v kritériích, které má objektivně nejpropracovanější, jako například v hodnocení *seznamu nejlepších autorů*, kde jsem očekávala bodové hodnocení vyšší, než nakonec od respondentů získal.

Na základě této práce, si lze udělat přehled o několika literárních serverech, které na českém internetu fungují. Redakcím serverů, se kterými jsem spolupracovala a které o výsledky projevíly zájem, může sloužit jako zamyšlení nad tím, co na serverech změnit či vylepšit, aby byli uživatelé spokojeni.

Pokusila jsem se dokázat, že amatérské literární servery jsou fenoménem, který nelze vyřadit ze současného literárního života, naopak jsou místem, ze kterého může vzejít úspěšný spisovatel a držitel literárního ocenění, jako například Jonáš Hájek. Zároveň by tato práce mohla sloužit jako inspirace pro řešení některých témat, kterých se práce dotýká, jako je například definice amatérské literatury obecně, popřípadě bližšímu zkoumání děl na těchto serverech zveřejněných.

Použitá literatura

Prameny:

Liter: *Amatérský literární server* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: <http://www.liter.cz>

Písmák: *Amatérská literární tvorba* [online]. ©1997-2013 [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: <http://www.pismak.cz/>

Poeta: *Moderní literární server* [online]. ©2000-2013 [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: <http://www.poeta.cz/>

Saspi: *Literární server* [online]. ©2005-2012 [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: <http://www.saspi.cz>

TOTální E Magazín [online]. ©1999 - 2003 [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: www.totem.cz

Sekundární literatura:

KARPATSKÝ, Dušan. *Labyrint literatury*. 4., rozšířené a upravené. Praha: Albatros, 2008. ISBN 978-80-00-02154-6.

KULKA, Tomáš. *Umění a Kýč*. Praha: TORST, 1994. ISBN 80-85639-17-3.

MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. KOL. *Encyklopedie literárních žánrů*. 1. vyd. Praha a Litomyšl: Paseka, 2004. ISBN 80-7185-669-X.

PEKÁREK, Hynek. *Amatérská literatura a blogy*. *Biblio: Časopis pro čtenářskou veřejnost - o knihách ze všech stran*. 2007, roč. 1, č. 7, 40 - 41. ISSN 1802 - 3320.

Dostupné z www:

HRUBÝ, Pavel D. F. *Pavel D. F. Hrubý: Počítačový šílenec, amatérský spisovatel a redaktor*. [online]. (c) 2010 - 2013 [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: <http://paveldf.stripky.eu/>

URBANEC, Jiří. K terminologickému vymezení pokleslé literatury. In: *Populární literatura v české a slovenské kultuře po roce 1945: Sborník referátů z literárně vědecké konference 40. Bezručovy Opavy (16. - 18. 9. 1997)* [online]. Praha - Opava, 1998 [cit.2012-10-20].ISBN80-85778-20-3. Dostupné z: <http://www.ucl.cas.cz/edicee/?expand=/sborniky/1998/POP>

Abstrakt:

Tato práce, nazvaná „*Amatérské literární servery*“ se zaměřuje na problematiku amatérské literární tvorby a na místa na českém internetu, na kterých je tato literatura publikována. Cílem této práce je v teoretické části pokusit se definovat amatérskou literaturu a zařadit ji do systému literatury. Dále charakterizuje jednotlivé literární servery, konkrétně servery liter.cz, pismak.cz, poeta.cz, saspi.cz a totem.cz. Náplní praktické části práce je doplnění informací, které nebylo možné zjistit přímo z popisovaných serverů, pomocí odpovědí na dotazníky pro redakce těchto serverů. Cílem této práce je také získat přehled o tom, co je důležité pro čtenáře těchto serverů a autory, kteří na nich publikují svá díla, a jak jsou uživatelé s jednotlivými servery spokojeni.

Klíčová slova:

Literatura

Server

Autor

Čtenář

Liter

Písmák

Poeta

Saspi

Totem

Summary:

This dissertation whose title is Non – professional servers of literature is focused on theme of cretion of non – professional literature and on analysing czech websites where this literature is published. The aim of theoretical part in this dissertation is try to define non – professional literatutre and put it into system of literature. This study characterises particular servers of literature, specifically liter.cz, pismak.cz, poeta.cz, saspi.cz and totem.cz. The practical part contains completion of information, that was impossible to find out on described servers and it was achiev'd by using answers to questionnaires created for the editors of particular servers. Another goal of this study is to gain knowledge of what is important for the readers and authors, that published their works on these servers, and how they are satisfied with particular servers.

Key words:

Literature

Server

Author

Reader

Liter

Písmák

Poeta

Saspi

Totem